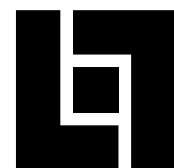

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads
ÅRSREDOVISNING 2016

**ORDINARIE BOLAGSSTÄMMA
AVHÅLLES DEN 20/4 2017 PÅ
KRISTIANSTADS KOMMUNHUS,
RÅDHUS SKÅNE.**

Foto: Sven Persson/swelo
Foto omslag: Lars Jansson
Text s 2-4: Petra Olander
Grafisk form: Swelo Mediaproduktion/swelo.se
Tryck: Litografen i Vinslöv AB/litografen.se

Årsredovisning 2016

Innehållsförteckning

Vd-kommentar	2
Förvaltningsberättelse	6
Femårsöversikt	11
Resultaträkning	12
Resultatanalys för moderbolaget	13
Balansräkning för koncernen	14
Balansräkning för moderbolaget	16
Rapport över förändringar i eget kapital	18
Kassaflödesanalys, direkt metod	19
Noter till de finansiella rapporterna	20
Ord och uttryck	59
Styrelsen	60
Företagsledningen.....	61
Revisionsberättelse	62
Förteckning över Fullmäktige	64

Noter till de finansiella rapporterna

NOT 1 Redovisningsprinciper	20
NOT 2 Risker och riskhantering	27
NOT 3 Premieinkomst	39
NOT 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	39
NOT 5 Försäkringsersättningar	39
NOT 6 Driftskostnader	40
NOT 7 Samgåendekostnader	40
NOT 8 Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument	41
NOT 9 Kapitalavkastning, intäkter	42
NOT 10 Realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar	42
NOT 11 Kapitalavkastning, kostnader	43
NOT 12 Övriga intäkter och kostnader	43
NOT 13 Bokslutsdispositioner	43
NOT 14 Skatter	44
NOT 15 Immateriella tillgångar	45
NOT 16 Byggnader och mark	46
NOT 17 Placeringar i dotterföretag	47
NOT 18 Aktier och andelar i intresseföretag	47
NOT 19 Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori	48
NOT 20 Fordringar avseende direkt försäkring	51
NOT 21 Övriga materiella tillgångar och varulager	52
NOT 22 Upplupna ränte- och hyresintäkter	52
NOT 23 Förutbetalda anskaffningskostnader	52
NOT 24 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	52
NOT 25 Obeskattade reserver	53
NOT 26 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	53
NOT 27 Avsättning för oreglerade skador	53
NOT 28 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	54
NOT 29 Återstående löptid finansiella skulder	54
NOT 30 Övriga skulder	54
NOT 31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	54
NOT 32 Ställda säkerheter	55
NOT 33 Eventualförpliktelser/ansvarsförbindelser	55
NOT 34 Närstående	55
NOT 35 Anställda och personalkostnader	56
NOT 36 Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer	58
NOT 37 Intäkter och kostnader per försäkringsklass	58
NOT 38 Väsentliga händelser under och efter verksamhetsåret	59
NOT 39 Återbäring	59
NOT 40 Övriga tekniska kostnader och intäkter	59
NOT 41 Förslag till behandling av vinst	59

Ett starkt och framgångsrikt år

2016 var året då vi genomförde kampanjen Trygga Tillsammans. Vi träffade väldigt många av våra kunder och delade ut skadeförebyggande- och trygghetsprodukter på 27 orter i vårt verksamhetsområde för att ge ökad trygghet och säkerhet. Under 2016 har Länsförsäkringar Götting-Kristianstad fortsatt mycket nöjda kunder. Vi har utvidgat vårt hållbarhetsarbete och arbetat med digitalt nytankande med kunderna.

Hej Henrietta Hansson, vd på Länsförsäkringar Götting-Kristianstad.

Hur har året 2016 varit?

Vi har haft en fantastiskt bra försäljning inom sakförsäkring. Marknadsandelarna har ökat under året både på hem, villahem och personbilsförsäkring. Företag/Lantbruk har ökat sin försäljning både inom kombinerad försäkring och inom motorförsäkringar.

Inom vår liv och pensionsaffär uppgick egen bruttoförsäljning till över 135 Mkr, långt över budget! Vår bankaffär har också haft en fantastisk volymutveckling under 2016 med en total ökning på drygt 828 Mkr. På Privat Bank har vi gjort affärer med cirka 4 000 kunder, sålt drygt 1 500 sparprodukter och ökat affärsvolymen på Hypotek och Blancolån med drygt 350 Mkr. Företag/Lantbruk Bank har un-

der 2016 ökat sin affärsvolym med drygt 210 Mkr, det är den största volymökningen vi haft på ett år. 2016 går faktiskt till historieboken som ett av de absolut bästa åren resultatmässigt. Vi går in i 2017 med stor tillförsikt och tilltro. Våra medarbetare har gjort ett fantastiskt arbete i kundmötet och våra nya innovativa arbetsprocesser har burit frukt.

Trygga Tillsammans var årets enskilt största satsning?

- Ja, och det har varit otroligt roligt! 2016 har verkligen varit ett år präglad av vår kampanj Trygga Tillsammans och under året har vi besökt 27 orter vid 33 tillfällen. I förra årets verksamhetsberättelse skrev jag att om vi genom Trygga Tillsammans lyckas förhindra en enda brand är det värt satsningen, och vi har redan förhindrat två bränder med de brandsläckare vi delat ut. Vi ser Trygga Tillsammans som en långsiktig strategi för ett tryggare och säkrare nordöstra Skåne och Österlen. Vi har träffat cirka 44 000 kunder och totalt lämnat ut cirka 160 000 trygghetsprodukter. Vi har försett över 21 000 privat-, företags- och lantbrukskunder med ett brandpaket. Totalt har vi lämnat ut över 30 000 olika varianter av förbandsväskor, fler än 2 000 vattenlarm och närmare 4 500 stöldmärksatser. Att förebygga ohälsa är även det viktiga ur ett skadeförebyggande perspektiv, vi kan därför med glädje se att även wellnessarmbanden varit populära, mer än 4 500 wellnessarmband är utdelade. I samband med utdelningen av trygghetsprodukter har vi dessutom delat med oss av nyttig och värdeskapande information och inte minst visat lokal närvaro och engagemang.

Fortsätter Trygga Tillsammans även nästa år?

Vi fortsätter självklart att arbeta vidare med att förhindra olyckor. Vi kommer att ta Trygga Tillsammans-konceptet med oss i arbetet i framtiden, bland annat genom flera projekt under 2017.

- 2017 startar vi också upp vår nya tjänst trygghetsbesök för våra kunder i nyförsäkrade villor. Tjänsten är en utveckling av vårt skadeförebyggande arbete och våra Trygghetstekniker kommer att besöka våra kunder och göra Trygghetsbesiktningar av

villor och fritidshus. Tjänsten innebär att våra medarbetare kommer att träffa kunder på hemmaplan där de får möjlighet att i samband med besiktning ge goda råd. Vi är övertygade om att denna tjänst både bidrar till minskade skadekostnader men också skapar mervärde för våra kunder. Trygghetsbesöken ger oss även möjlighet att följa upp produkterna vi delat ut. Det finns mycket att bygga vidare på.

Projekt som Trygga Tillsammans förutsätter ett lokalt och kundägt bolag som kan ge tillbaka till sina kunder. Hur viktigt är det lokala kundägda?

- Det är kärnan i hela vår verksamhet, det lokala kundägda. Det finns ingen som har bättre förutsättning att vara så nära sina kunder som vi genom att vi finns lokalt och genom att det är våra kunder som äger oss. Vi har medarbetare från alla hörn i vårt verksamhetsområde liksom i styrelsen och fullmäktige. Trygga Tillsammans-satsningen är också ett bevis för att vi är nära kunderna. Under året har vi har besökt 27 orter i nordöstra Skåne och Österlen.

” *Våra projekt har betydelse på flera sätt, dels gör vi dem för våra kunder och företaget, dels för trakten vi lever i.”*

Varför är det viktigt att vara nära kunderna?

- Jag tror att i den värld vi lever, där allt blir mer globalt och där fler beslut fattas någon annanstans än där vi bor och verkar, är lokal samhörighet och förankring mycket viktigt. Även om vi reser mycket och lever globalt vill vi ha en lokal tillhörighet och ett sammanhang. När det värsta händer så vet våra kunder att vi är nära. Vi är tidigt på plats vid större olyckor och vi har lokala kontor. Kunderna kan lätt nå oss på många olika sätt.

Det är inte bara när det gäller försäkring som vi är lokala utan även i vår bankverksamhet och när du till exempel ska köpa

hus, kanske ditt livs största ekonomiska affär, då är vi återigen nära.

- Vårt lokala arbete i samhället är också viktigt för att bidra till nordöstra Skåne och Österlens utveckling och bygdens innovationskraft. Vi driver flera lokala projekt där vi arbetar för ett inkluderande, jämställt och ett mer hållbart samhälle, med färre skador och ökad trygghet. Vi driver dessa projekt för våra kunder och företaget, men också för trakten vi lever i.

Hur har ni arbetat med Hållbarhet 2016?

- När det gäller miljömässig hållbarhet har vi jobbat mycket med skadeförebyggande aktiviteter inom brand och vattenskador sen mycket lång tid tillbaka. Det arbetet är en del av vår historia. En villabrand till exempel, släpper ut stora mängder miljöfarliga ämnen i vår atmosfär och påverkar vår miljö på ett globalt sätt. Kan vi förhindra bränder är det bra för både miljö och människor. För oss är det en självklarhet att jobba med frågor som kan förhindra skador och olyckor i alla former oavsett om det är miljömässig, ekonomisk eller social hållbarhet. Att arbeta med social hållbarhet och till exempel motverka utanförskap och otrygghet som kan leda till bilbränder, överfall och personskador är också ett sätt att arbeta med skadeförebyggande. Det gynnar både företaget och våra kunder. Vi satsar också på att arbeta med förebyggande hälsofrågor för att motverka sjukdom och olycksfall. Till exempel erbjöd vi alla våra kunder under 2016 fri tillgång till våra digitala hälsotjänster som genom olika program till exempel kan hjälpa dig att förbättra din sömn, sluta röka eller gå ner i vikt.

Ekonomisk hållbarhet är också ett område som ni jobbar med?

- Ja, vi jobbar vi med ansvarsfull kapitalförvaltning och investeringar. De bolag vi investerar i ska följa de internationella konventioner som Sverige har undertecknat inom områdena miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt och korruption. Sedan slutet på 2015 mäter Länsförsäkringar också det koldioxidavtryck som våra fonder gör. Det innebär att Länsförsäkringar genomlyser vårt innehav av värdepapper och våra placeringar utifrån ett

klimatperspektiv och vi plockar bort bolag verksamma inom fossilt bränsle. Genom detta arbete bidrar vi också till en mer hållbar omvärld.

- Det är viktigt att arbeta med flera perspektiv inom hållbarhet och där har vi gjort en stor förflyttning de senaste två åren. Jag känner mig verkligen stolt över det. Det känns faktiskt som att vi som bolag kan vara med och påverka utvecklingen till ett hållbarare samhälle.

Ni har också gjort en stor digital förflyttning. Varför ska Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad finnas på till exempel Facebook och Instagram?

- Det handlar om att vara nära våra kunder där de vill träffa oss. Många av våra kunder tycker det är enkelt, snabbt och smidigt att söka information och göra affärer över nätet. Fler och fler av våra kunder har Facebook och Instagram och har varit där ett bra tag. Vi vill vara där de är. Vi är riktigt duktiga i det lokala kundmötet. Kunderna ska kunna besöka oss på våra kontor, ringa och få ett snabbt svar i telefonen men också kontakta oss på Facebook, via hemsidan med mera. Vi ska vara lokala och nära var vi än träffar våra kunder.

- Vi har jobbat intensivt med den digitala utvecklingen de senaste två åren. Vi började med oss själva, så alla som arbetar i företaget har fått utbildning inom digitala kanaler. Det är oerhört viktigt att alla våra medarbetare känner sig trygga med våra digitala kanaler för att kunna ge kunderna den service de vill ha.

Hur har 2016 utvecklats inom sakförsäkring?

- Vi fortsätter öka även detta år och det är helt otroligt. Att ha en marknadsandel på över 60 procent (2016:64 procent) på villahemförsäkring och över 50 (2016:54 procent) procent på motoraffären och ändå fortsätta ta marknadsandelar är få förunnat! - Bolagets sakförsäkringsresultat 2016 blev ungefär i nivå med budget. Ser vi på försäljningen under 2016 har den gått mycket bra.

Hur blev utvecklingen inom bankaffären under året?

- Den blev mycket lyckosam. Vi har passerat sju miljarder i bankvolym, en milstolpe

för vårt bolag. Hypoteksutlåningen har ökat under året. Vi har bibehållit vår fina lantbrukskreditstock och har väldigt få kreditförluster. Företagsbanken har också haft en mycket fin volymutveckling.

-Vi har under lång tid arbetat kontinuerligt i flera olika processer inom bolaget för att säkerställa att vi har en hög kvalité och att vi följer de nya regelverk som tillkommit. Det är en stor förflyttning.

Den totala affärsvolymen har ökat med 828 Mkr, vilket innebär en ökning av den totala affärsvolymen med cirka 14 procent under 2016.

Liv och pensionsaffären, hur har det affärsområdet utvecklats?

- En livförsäkring är en trygghet för dina närstående eller medarbetarna på ditt företag och en pensionsförsäkring ger ekonomisk trygghet efter pensioneringen. Det är därför roligt att se att försäljningen ökar gentemot föregående år och att det dessutom går bättre än budgeterat. Vi har också arbetat med en lokal livstrategi med ett antal handlingsplaner och aktiviteter. Den totala livförsäljningen har under 2016 ökat med 5,5 procent jämfört med 2015.

Hur ser resultat inom kapitalförvaltningen ut?

- Vi har stora värdeökningar i vårt innehav av LFAB (Länsförsäkringar AB) och Humlegården Fastigheter. Humlegården har bidragit starkt till vårt fina resultat men även aktieutvecklingen har varit bra. Totalavkastningen uppgick till 9,2 procent eller 247 Mkr.

- Det är oerhört viktigt att ha ett ekonomiskt stabilt företag med förmåga att investera och planera långsiktigt så att vi kan möta framtidens nya utmaningar. Vi har arbetat målmedvetet och strategiskt och vårt bolag är mycket ekonomiskt starkt.

Det låter som ett bra år sammantaget?

- Absolut. Alla försäljningssiffror för 2016 har verkligen varit bra. Våra medarbetare har återigen överträffat sig själva. Kundmätningar visar att våra kunder är mycket nöjda och vill vara tillsammans med oss och det bidrar till en trygg framtid för bolaget.

Henrietta Hansson har varit vd för Läns-

försäkringar Göinge-Kristianstad sedan september 2010. Med bolagsstämman 20 april tar hon farväl för att bli vd på Länsförsäkringar Jönköping.

Hur känns det att sluta som vd för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, vad minns du och hur vill du sammanfatta dina år?

-Det har varit helt fantastiska år. Utvecklande, roliga och spännande. Något av det som jag alltid kommer att komma ihåg är så klart sammanslagningen av Länsförsäkringar Göinge och Länsförsäkringar Kristianstad 2011. Jag är mycket glad för att jag fått vara med och genomföra en lyckad fusion av två bolag och stolt över hur vi genomförde det. Det var ett stort arbete. Men tack vare god samverkan mellan fullmäktige, styrelse och alla medarbetare har det blivit en mycket lyckad fusion. Det var två lika bolag avseende organisation, ekonomisk styrka, liknande marknadsandelar och kunder med liknande förutsättningar. Bolagen passade väldigt bra ihop.

Men jag tror att delaktigheten i processens alla led var nyckeln till att vi lyckades så bra. Efter att fullmäktige beslutade om sammanslagningen arbetade vi tillsammans med alla medarbetarna. Alla fick vara delaktiga i skapandet av den nya organisationen. Vi arbetade systematiskt med vår kärnverksamhet, vad vårt uppdrag var och vad vi skulle leverera för tjänster till våra kunder. Efter den processen deltog samtliga i att skapa den nya organisationen. Vårt syfte med sammanslagningen var att ta tillvara kompetens i två riktigt bra bolag och potentialen i vad dessa båda bolag kunde åstadkomma tillsammans. Vi kunde bli ännu bättre för våra kunder tillsammans. Dessutom ökade regelverkskraven och det var tydligt att vi kunde bli mer kostnadseffektiva i ett bolag och fick på så vis ner våra overheadkostnader. Men även medarbetarperspektivet var viktigt för oss. Som ett något större bolag hade vi också bättre möjlighet att ge medarbetarna fler utvecklingsmöjligheter och på så sätt kunde vi både behålla och locka till oss ny kompetens. Detta var några av de mål vi hade med sammanslagningen och jag tycker faktiskt att vi uppnått alla. - Ett slags kvitto över sammanslagningen

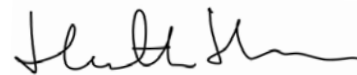
framgång, som jag är otroligt stolt över, är att vi förra året blev fjärde bästa försäkringsbolag i hela Sverige i kundnöjdhet - av alla försäkringsbolag. Det är fantastiskt att vi lyckats nå en så hög kundnöjdhet.

När jag började 2010 hade vi väldigt höga marknadsandelar och trots det har vi lyckats öka dem under den här perioden, det är också något jag är mycket glad över. Vi har haft en bra försäljning och bra resultat. Att vi har utvidgat vårt hållbarhetsarbete, att vi arbetat med ett digitalt nytänkande med kunderna i fokus, att vi har arbetet mycket med ungdomar samt ökad trygghet och säkerhet genom bland annat Trygga Tillsammans-satsningen är andra saker som jag också kommer att komma ihåg med glädje!

Men skulle jag bara välja att lyfta fram en enda sak så är det den stolthet jag känner över våra fantastiska medarbetare som lyckats med att år efter år se till att vi haft mycket nöjda kunder och mycket höga betyg i kundnöjdhet! Med våra medarbetare, med tillväxt i alla affärer och med sunda finanser har vi en stabil grund att stå på när vi går in i 2017! Ett nytt spännande år, ett år som också är ett jubileumsår, då vi fyller 180 år!

- Som avslut vill jag säga: Ett mycket varmt tack till ordförande och styrelse, till fullmäktige, ledningsgrupp och till alla medarbetare.

Tack för att jag har fått vara en del av gemenskapen och utvecklingen i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

Henrietta Hansson, vd

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad avger härmed årsredovisning för 2016, bolagets 180:e verksamhetsår.

KONCERNEN

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad (537000-2320) samt de tre helägda dotterbolagen Doktors Backe AB (556637-9755), Granaten AB (556937-2575) och AB Tivoliparken (556684-8247).

Dotterbolag

Fastighetsbolaget Doktors Backe ABs verksamhet omfattar uthyrning av lägenheter till främst privatpersoner.

Fastighetsbolaget Granaten ABs verksamhet omfattar uthyrning av lokaler främst till företag.

AB Tivoliparken äger andelar i Humlegården Fastigheter AB med ett fastighetsbestånd i Stockholmområdet samt andelar i Länsförsäkringar Secondary PE Investments S.A.

VERKSAMHETSINRIKTNING

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har sitt verksamhetsområde i hela eller delar av följande kommuner, Hässleholm, Osby, Östra Göinge, Kristianstad, Bromölla, Tomelilla och Simrishamn. Bolaget erbjuder ett fullsortiment av sakförsäkringar till företag, skogs- och lantbruk samt privatpersoner. Vi är marknadsledande på ett flertal områden. Bolaget tillhandahåller dessutom finansiella tjänster genom avtal med Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv och Fondliv. Bolaget erbjuder också fastighetsmäklarverksamhet genom Länsförsäkringar Fastighetsförmedling.

För att kunna möta och tillmötesgå våra kunders behov och önskemål om ett så komplett skydd som möjligt, kan bolaget erbjuda övriga former av sak-, person-, och livförsäkringsprodukter genom förmedling till Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar AB ägs av de lokala länsförsäkringsbolagen gemensamt.

Genom förmedling av bland annat djur- och grödaförsäkring till det av Länsförsäkringar AB helägda försäkringsbolaget Agria har bolaget kunnat erbjuda en fullständig service till bolagets kunder. En service som omfattar allt ifrån smådjur till hästar och lantbruksdjur samt gräddor.

Bolagets verksamhet omfattar mottagen återförsäkring genom att bolaget deltar med andelar i ett för Länsförsäkringsbolagen gemensamt återförsäkringssystem.

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolag.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidig, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkringstagare. Dessa har inflytande över verksamheten genom att de utser 52 fullmäktige ledamöter, vilka ska företräda dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av 10 ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Väsentliga händelser under verksamhetsåret

Den 1 januari 2016 trädde Solvens 2 i kraft, med nya regler för försäkringsrörelse. Syftet med den nya regleringen är dels att skapa en bättre konkurrens mellan försäkringsbolagen, genom att reglerna blir lika för alla aktörer, dels ett förstärkt konsumentskydd för försäkringstagarna. Direktivet innebär att man inför en riskbaserad kapitaltäckningsberäkning för försäkringsbolag jämfört med det tidigare volymbaserade regelverket.

Solvens 2-regelverket består av följande delar:

- Solvens 2-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG)
- Solvens 2-förordningen (Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35)
- Kommissionens genomförandeförordningar (tekniska genomförandestandarder)
- Riktlinjer från Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa)

Under några år har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad tillsammans med övriga länsförsäkringsbolag bedrivit ett projekt för att anpassa verksamheten till det nya regelverket. Anpassningen har skett genom såväl framtagandet av nya processer som utveckling av verktyg för rapportering. Under 2016 har bolaget infört myndighetsrapportering enligt Solvens 2.

Under 2016 har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad genomfört kampanjen "Trygga Tillsammans". Kampanjen innebär att bolaget lämnar tidigare beslutad återbäring till kunderna. Återbäringen ges i form av trygghetsprodukter. Under året har 27 orter besökts vid 33 tillfällen. Bolaget har träffat cirka 44 000 kunder och totalt har cirka 160 000 trygghetsprodukter delats ut. Förutom att ha delat ut trygghetsprodukter har bolaget delat med sig av nyttig och värdeskapande information och inte minst visat lokal närvaro och engagemang för såväl stora som små kunder.

Arbetet med att flytta ut OSV-affären (Olycksfall Vuxen) från Länsförsäkringar Sak till länsförsäkringsbolagen, däribland Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, pågår och följer plan. I början av 2016 genomfördes nyteckningsstopp i Länsförsäkringar Sak och all nyteckning under 2016 och förnyelse från januari 2017 sker nu i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Nästa steg är överföring av skador som är planerad till december 2017.

2016 års resultat var det bästa i bolagets historia. Stabil sakförsäkringsaffär samt tillväxt inom Liv och Bank utgör grunden för det goda resultatet. Finansrörelsen som är välbalanserad och bolagets innehav i Länsförsäkringar AB och Humlegården Fastigheter AB har haft en stark utveckling under året.

Niklas Larsson har utsetts till ny vd för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och efterträder Henrietta Hansson som går vidare till Länsförsäkringar Jönköping som vd. Skiftet av vd sker i april 2017.

MARKNADSUTVECKLING

Trots att konkurrensen fortsätter att vara hård, så även lokalt, så behåller Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad sin position som den ledande försäkringsgivaren bland sakförsäkringsbolag inom verksamhetsområdet. Detta märks främst inom lantbruksmarknaden där drygt 90 procent av områdets lantbrukare har sin försäkring hos Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är ett av de länsförsäkringsbolag som har de största marknadsandelarna inom sitt eget verksamhetsområde.

Marknadsandelar i procent	2016	2015
Direkt försäkring:		
Villa/Villahem	63	62
Lantbruk	> 90	90
Företag	44	43
Företagsmotor	43	43
Personbil	54	52
Samtliga försäkringspliktiga fordon	54	53

Tillväxten i antalet försäkringar motsvarar en beståndsökning om drygt 6 800 försäkringar. Antalet försäkringar i egna branscher uppgick till 171 494 (164 695) varav 89 184 (85 571) utgjorde motorfordonsförsäkringar.

Länsförsäkringar Bank har under året fortsatt att växa och den sammantagna affärsvolymen har ökat med 828 Mkr till 7 390 Mkr (6 562), vilket motsvarar en ökning med 13 %.

Den totala affärsvolymen för bolagets affärer fördelar sig enligt nedan, Mkr:

Sakförsäkring	2016	2015
Premieinkomst		
Direkt försäkring	487,3	473,5
Mottagen försäkring	35,1	33,3
Förmedlad försäkring	46,3	42,7
Livförsäkring		
Premieinkomst	129,9	131,7
Finansiella tjänster		
Bank, inlåning	2 340,2	2 081,1
Bank, utlåning	4 748,2	4 224,7
Fondvolym	301,8	256,1

Resultat och ekonomisk ställning

Premieinkomsten totalt, för såväl egen som förmedlad affär, uppgick till 568,7 Mkr (549,5). Bolaget har förmedlat premier till Agria om 46,3 Mkr (42,7).

Premieinkomst, Mkr.	2016	2015
Direkt försäkring:		
Hem, villa, fritidshus	122,3	118,6
Företag, kommun, lantbruk	128,5	134,9
Motor Kasko	130,3	121,1
Motor Trafik	88,1	82,5
Olycksfall	18,2	16,5
	487,3	473,5
Mottagen återförsäkring	35,1	33,3
Förmedlad försäkring:		
Djur och gröda	46,3	42,7
Totalt meddelad och förmedlad skadeförsäkringsaffär	568,7	549,5

Skadeutfall

Bolagets försäkringsportfölj bedöms vara väl balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten under den senaste femårsperioden uppgår till 75 % och under perioden har den varierat mellan 73 och 80 %. Försäkringsersättningarna brutto (före återförsäkrarnas andel av skadekostnader), exklusive skaderegleringskostnader, uppgår till 315,8 Mkr (308,9), varav i direkt affär 271,8 Mkr (281,7). Försäkringsersättningarna för egen räkning (efter återförsäkrarnas andel av skadekostnader), exklusive skaderegleringskostnader uppgår till 317,8 Mkr (294,2), varav i direkt affär 273,8 Mkr (267,0).

Följande antal skador har anmälts under året:	2016	2015
Kombinerade skador (direkt försäkring exkl. motorfordon)	14 320	13 549
Motorfordonsförsäkring (inkl. trafik och elektroniskt rapporterade skador)	12 312	11 238

Bolaget har inte haft någon skadehändelse under året som har överstigit självbehållet i någon försäkringsgren. Årets skadekostnader för egen räkning uppgår till 368,4 (328,9) Mkr.

Diskonteringen har påverkat det egna kapitalet med 29,5 Mkr (44,8).

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador i direkt affär innebar en avvecklingsvinst för egen räkning på 18,4 (15,3) Mkr. Under 2016 har arbetet fortsatt med att anpassa bolagets reservstyrka till Solvens 2. Inom bolagets långsvansade affär, Trafik, Olycksfall och Mottagen återförsäkring har reserverna mellan skadeåren balanserats vilket resulterat i en nettoupplösning med 25,2 Mkr.

KAPITALFÖRVALTNING

Marknadsvärdet på koncernens placeringstillgångar uppgick vid verksamhetsårets slut till 2 921,3 (2 697,8) Mkr. Likvida medel uppgick vid verksamhetsårets slut till 183,3 (150,3) Mkr.

Den totala avkastningen på koncernens placeringar uppgick till 247,1 (134,7) Mkr varav direktavkastning 24,3 (27,5) Mkr.

Kapitalavkastning och nettoplacering (Kkr):

	Ing. Marknadsvärde 2015-12-31		Utg. Marknadsvärde 2016-12-31		Netto- placering	Värdeförändring		Direktavkastning		Totalavkastning	
Räntebärande	Kkr	%	Kkr	%	Kkr	Kkr	%	Kkr	%	Kkr	%
Likvida medel	150 336	5,6	183 272	6,3	32 907		0,0	-2	0,0	26	0,0
Obligationer och räntebärande	481 799	17,9	469 873	16,1	-15 689		0,8	1 814	0,4	5 577	1,2
Garanterade ränteobligationer	27 750	1,0	9 987	0,3	-18 319		3,5	420	2,6	976	6,1
Indexobligationer Obligatic	206 108	7,6	194 314	6,7	-17 400		2,9	0	0,0	5 606	2,9
Summa räntebärande	865 993	32,1	857 445	29,4	-18 501		1,1	2 232	0,3	12 185	1,4
Aktier											
Svenska aktier och aktiefonder	302 145	11,2	338 757	11,6	15 678		6,9	9 418	3,1	30 352	10,0
Utländska aktier och aktiefonder	238 759	8,9	347 998	11,9	77 039		13,3	1 825	0,8	34 025	14,0
Indexobligationer Optioner	89 001	3,3	28 933	1,0	-73 421		19,2	0	0,0	13 353	19,2
Summa aktier	629 905	23,3	715 688	24,5	19 295		10,8	11 243	1,8	77 731	12,6
Fastigheter											
Fastighetsaktier	34 791	1,3	39 591	1,4	0		14,2	5 005	14,8	9 805	28,9
Direktägda fastigheter	171 025	6,3	173 855	6,0	0		1,7	5 602	3,3	8 432	5,0
Doktors Backe AB	19 649	0,7	20 914	0,7	0		6,4	0	0,0	1 264	6,4
Humlegården	259 490	9,6	313 688	10,7	0		20,9	0	0,0	54 197	20,9
Kristianstad Granaten AB	45 793	1,7	48 192	1,6	0		5,2	0	0,0	2 399	5,2
Övriga placeringstillgångar	2 652	0,1	2 652	0,1	0		0,0	198	7,6	198	7,6
Summa fastigheter	533 402	19,8	598 891	20,5	0		12,4	10 806	2,0	76 295	14,4
Strategiska innehav											
Svenska aktier och aktiefonder	668 371	24,8	749 235	25,6	0		12,1	0	0,0	80 864	12,1
Summa Strategiska innehav	668 371	24,8	749 235	25,6	0		12,1	0	0,0	80 864	12,1
Summa placeringstillgångar	2 697 672	100,00	2 921 260	100,00	794		8,3	24 281	0,9	247 075	9,2

RISKER

Bolagets risker och dess hantering beskrivs i not 2.

Liv- och Pensionsförsäkring

Länsförsäkringar erbjuder liv- och pensionslösningar till företag och privatpersoner. Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars fondutbud består av 39 fonder med eget varumärke och 49 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget

fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Fondlivbolaget förvaltar 114 mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv är länsförsäkringsgruppens livförsäkringsbolag för traditionell förvaltning. Bolaget ägs av Länsförsäkringar AB men drivs enligt ömsesidiga principer med vinstutdelningsförbud. I Länsförsäkringar Liv sker ingen nyteckning, men här förvaltas traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen i september 2011. Under 2016 har arbetet med att erbjuda kunder möjligheten att villkorsändra försäkringar till Nya Trad fortsatt. Mottagandet från de som hittills fått erbjudandet har varit positivt och villkoren för 41 procent av kunderna har ändrats.

Länsförsäkringar Bank

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten, som enbart finns i Sverige, har en god tillväxt i volymer och lönsamhet och hög kreditkvalitet. Banken erbjuder privatpersoner, lantbrukare och småföretagare ett brett utbud av banktjänster. Strategin utgår från länsförsäkringsgruppens stora kundbas, Länsförsäkringars starka varumärke och kundägandets principer.

Länsförsäkringar Bank är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB. I bankkoncernen ingår förutom moderbolaget Länsförsäkringar Bank också dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek, Länsförsäkringar Fondförvaltning och Wasa Kredit.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda kunder på privatmarknaden.

Förväntad framtida utveckling

Vi förväntar en fortsatt expansiv utveckling av Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads verksamhet. För att motverka ökande skadekostnader kommer vi att fokusera ytterligare på skadeförebyggande och ett ökat samarbete med det lokala näringslivet, skolor och myndigheter. I detta arbete har vi under året som gått haft fokus på skadearterna brand, vatten och inbrott samt hälsa och vi arbetar vidare med detta även under 2017 där Trygga Tillsammans är en del av detta arbete.

Vi strävar efter att skapa långsiktig hållbarhet för vår del av Skåne. Frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad alltid varit en naturlig del av verksamheten.

Det är vår absoluta ambition att våra kunder skall vara landets mest nöjda såväl sak- och livförsäkringskunder som bankkunder under 2017. Lönsam tillväxt för våra kunders trygghet kommer att vara normgivande. Bolagets målsättning är att alla verksamhetsgrenar ska generera ett långsiktigt positivt resultat och som ett led i detta arbete fokuserar vi på att öka antalet kunder som har både liv- och sakförsäkring samt banktjänster hos oss. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har en historia där engagemang inte alltid kräver motprestation. Där lokala ansträngningar inte bara vänder sig till de egna kunderna, utan är en ansats att göra gott för hela det lokala samhället.

Under 2016 fick Länsförsäkringar pris för bästa app av Web Service Award samt utmärkelsen Guldmobilen. Vi är mycket stolta över utmärkelsen som visar att vi är på rätt väg i hela länsförsäkringsgruppens digitala satsning. De senaste mätningarna från Svenskt Kvalitetsindex (SKI) visar att Länsförsäkringar dessutom har Sveriges mest nöjda kunder inom både bank och försäkring.

Genom bolagets projekt "Digitala klivet" driver vi arbetet lokalt för att förflytta oss själva närmare våra kunder. Lokal närvaro börjar allt mer bli jämställt med digital närvaro och tillgänglighet. Vi kommer att utöka våra digitala satsningar ytterligare under 2017. Vi kommer att fortsätta driva flera aktiviteter inom olika områden, bland annat genom fortsatt kompetensutveckling av våra medarbetare och utveckla kommunikationen, såväl internt som externt, i nya och befintliga kanaler och tjänster.

Projekt "Digitala klivet" är en viktig del i vårt lokala koncept, vi finns nära våra kunder. Vi låter våra kunders behov och efterfrågan avgöra vad nära betyder för dem.

Hållbarhetsarbete

Enligt Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads miljöpolicy ska bola-

get arbeta för att minska miljöpåverkan. Miljöarbetet är väl integrerat i verksamheten och ska leda till positiv miljöutveckling, för oss och omvärlden. Att förhindra olyckor, bränder och vattenskador hos våra kunder är en viktig del av detta. Det innebär att vi följer de miljölagar och andra krav som ställs på oss, vi minimerar våra egna utsläpp av miljöföroreningar och vi ser till att medarbetare inom Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad hela tiden ökar sin kunskap och förståelse om den miljöpåverkan som Länsförsäkringars verksamhet har på människa och natur.

Inom ramen för vårt lokala samhällsengagemang driver vi flera projekt där det skadeförebyggande arbetet och ökad trygghet är viktiga hörnstenar. Integrations- och utanförskapsfrågor är också områden vi valt att engagera oss i. Utanförskap har ett pris som drabbar både individ och hela samhället där bolaget är en viktig aktör i det långsiktiga skadeförebyggande arbetet. Under 2017 fortsätter arbetet med trygghetsvandring, ungdomsprojekt i Hässleholm och fler-talet andra projekt.

Arbetet med ansvarsfulla investeringar bygger på samma värdegrund som svenska staten ger uttryck för genom de internationella konventioner som Sverige har undertecknat inom olika områden. Det handlar om områdena miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen samt genom det stöd som Sverige ger till initiativ såsom FNs Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella bolag. Länsförsäkringar har som mål att genom dialog påverka bolag som bryter mot internationellt accepterade konventioner och riktlinjer.

Under 2017 utvecklar vi vårt hållbarhetsarbete ytterligare genom att övergå till hållbarhetsrapportering. Den nya Hållbarhetslagen som trädde i kraft 1 dec 2016 ger oss möjlighet att arbeta med hållbarhetsfrågor ur ett bredare perspektiv där samhällsengagemang, miljö, hållbara investeringar, personal och mångfald, mänskliga rättigheter samt motverkande av korruption är primära områden.

Genom att bolaget tar ansvar i hållbarhetsfrågor och dessutom vägleder kunder, leverantörer och andra intressenter i frågor kring hållbarhet så är Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad den självklara samarbetspartnern och det självklara valet inom branschen.

Medarbetare

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad framgångar är beroende av medarbetarnas engagemang, kompetens och vision att förverkliga bolagets förmåga att skapa resultat. Samspelet mellan medarbetarna och bolaget blir kraftfullt om det präglas av en positiv människosyn, respekt och förtroende. Samspelet blir starkt om det råder en öppenhet och att det finns en vilja att jobba mot bolagets mål.

Målsättningen är att medarbetarna ska trivas, känna arbetsglädje och utvecklas i sitt arbete. Vd ska möjliggöra att medarbetarna känner delaktighet och får inflytande. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ska kännetecknas av en tydlig beskrivning av uppdrag samt en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.

Bolaget eftersträvar att skapa en arbetsmiljö med nöjda medarbetare samt nöjda kunder och ägare.

Ersättningar och förmåner

Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare redovisas i not 35.

Jämställdhet och etisk mångfald

Vi ser olikheter som en tillgång och vill skapa en arbetsplats som ger medarbetaren utrymme att växa utifrån sina egna och företagets förutsättningar. I vårt mångfaldsarbete har vi likvärdiga förhållningssätt oavsett, etnisk bakgrund, trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, kön och ålder.

Arbetsmiljö

Det långsiktiga målet ur ett medarbetarperspektiv är att Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ska fortsätta vara den goda arbetsplatsen. Varje medarbetare ska erbjudas en arbetsplats och arbetsuppgifter som ger stimulans, engagemang och möjlighet till utveckling.

Som arbetsgivare ska man bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete och i de föreskrifter som Arbetsmiljöverket ger ut kan man läsa om hur man ska gå till väga för att uppfylla sitt ansvar för arbetsmiljön. Som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet ingår det att undersöka arbetsförhållandena, bedöma risker i arbetet, vidta åtgärder och kontrollera genomförda åtgärder. När man pratar arbetsmiljö är det både de fysiska och de psykosociala arbetsmiljöförhållandena.

Det är både arbetsgivare, arbetstagare och skyddsombud som deltar i arbetsmiljöarbetet. Som arbetstagare och medarbetare har man ett ansvar i att delta i arbetsmiljöarbetet genom att t.ex. upplysa om risker, eventuella tillbud, sjukdom och olycksfall men även genom att föreslå förbättringsåtgärder och lämna synpunkter på sådant som åtgärdats.

Hälsoläget

Bolaget vill nå ett ökat hälsomedvetande hos medarbetarna och motivera till ett aktivt val av livsstil som uppmuntrar till hälsa och välbefinnande.

Arbetsmiljö- och hälsofrågor ingår som en del i ledarskapsansvaret och är en förutsättning för goda resultat. Det ska vara en naturlig del i det dagliga arbetet för alla medarbetare. Alla medarbetare har ett eget ansvar för sin hälsa och ett medarbetaransvar för att skapa en god arbetsmiljö. Vårt synsätt när det gäller alkohol- och droger utgår ifrån att sätta medarbetarens hälsa i fokus. Vi vill förebygga missbruk och eftersträvar en öppenhet i frågor om alkohol och andra droger. Vi ska verka för att den som behöver vågar söka hjälp. Vi tillåter inte att en medarbetare är påverkad av alkohol eller andra droger under arbetet.

Etiska regler

All försäkrings- och finansverksamhet är beroende av omvärldens tillit. Detta innebär att vi som anställda har ett gemensamt ansvar för människors ekonomiska trygghet. Vår etik i verksamheten är en del av företagsbilden. Våra kunder ska känna förtroende och tillit till hur vi hanterar och förvaltar varje enskild persons eller företags särskilda behov. De ska dessutom känna förtroende för att den information som lämnas av dem stannar hos oss och inte riskerar att spridas.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad arbetar i en utpräglad förtroendebransch. Bolaget och dess medarbetare måste därför alltid agera på ett sätt som långsiktigt inger förtroende och respekt hos kunder, medarbetare, affärspartners, massmedier, myndigheter och andra intressenter i samhället.

Enligt försäkringsrörelselagen 2010:2043 ska styrelsen fastställa riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan bolagets intressenter. I all affärsverksamhet finns risk att intressekonflikter får

genomslag i styrningen av företaget. Det är mot denna bakgrund viktigt att identifiera och hantera situationer där intressekonflikter kan föreligga för att säkerställa att de beslut som fattas är förenliga med företagets grundläggande syfte.

Syftet med dessa våra etiska regler är att de ska fungera som ett verktyg för att främja bolagsintern kontroll och ge vägledning i beslut som avser förmögenhets- och riskfördelning mellan olika intressenter.

Sociala aspekter

Samhällsansvar och ett starkt engagemang i det lokala samhället är för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad en naturlig följd av vilka vi är. Som kundägt bolag är vårt enda syfte att skapa individuell trygghet för kunder och ägare.

Vårt arbete med samhällsansvar är förankrat sedan lång tid tillbaka och är nära knutet till värdegrunden – ömsesidighet och lokal närvaro. Samspelet med det samhälle vi verkar i är omfattande - det finns ett starkt engagemang i det lokala samhällets utveckling och tillväxt. Liksom övriga länsförsäkringsbolag stödjer och samarbetar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad aktivt med organisationer, föreningsliv, idrottsrörelser, skolor och näringsliv.

Trygghet är själva grunden för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads verksamhet. Under lång tid har syftet varit att skapa individuell trygghet genom att erbjuda försäkringar. Parallellt med det har en viktig del av arbetet också varit att minska risker och att skapa trygghet i den omgivning där människor lever och verkar. Insatser som gynnar inte bara de egna kunderna, som också är våra ägare, utan hela samhället. Det tar form av till exempel trafiksäkerhetsarbete, hälsoförebyggande arbete och aktivt miljö- och klimatarbete i närmiljön och i hela landet. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad bedriver ett aktivt skadeförebyggande arbete, som både minskar skadekostnader och utsläppen av koldioxid. Det förstnämnda kommer dagens kunder till glädje genom fortsatt konkurrenskraftiga premier. De minskade utsläppen kommer framtida generationer till glädje. Omsorgen om det lokala samhället syns också i till exempel den långsiktiga omsorgen om våra pensionssparares pengar och i bankerbjudandets lokala prägel. Det pågår också ett långsiktigt arbete med bidrag till forskning inom områden som syftar till ökad individuell trygghet och minskade risker i samhället.

Förslag till behandling av vinst

Koncernens fria kapital inklusive årets resultat uppgår till 1 652 181 kkr. Av detta ska inget överföras till bundet eget kapital som uppgår till 5 455 kkr.

Föregående års vinst har i enlighet med bolagsstämmans beslut överförts till balanserade vinstmedel.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 137 022 678, jämte balanserad vinst, kronor 791 618 377, totalt kronor 928 641 055 överföres i ny räkning. Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs.

Femårsöversikt

Belopp i kkr	2016	2015	2014	2013	2012
RESULTAT, KONCERNEN					
Premieintäkt f.e.r.	461 146	449 528	461 631	402 057	393 749
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	16 129	4 044	8 232	7 015	7 650
Försäkringsersättningar f.e.r.	-368 422	-323 366	-357 492	-295 318	-289 577
Driftskostnader f.e.r.	-80 920	-82 103	-76 458	-74 026	-79 302
Övriga tekniska kostnader och intäkter	-3 965	-1 031			
Återbäring	9 000	0	-55 000	-100 262	0
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	32 968	47 072	-19 087	-60 534	32 520
Finansrörelsens resultat	223 279	117 647	156 135	151 722	107 426
Övriga intäkter och kostnader	640	-5 881	-8 351	-16 007	-13 982
Resultat före dispositioner och skatt	256 887	158 838	128 697	75 181	125 964
Årets resultat	209 617	135 361	111 312	60 967	138 177
EKONOMISK STÄLLNING, KONCERNEN					
Placeringstillgångar, verkligt värde	2 652 765	2 469 466	2 292 001	2 049 450	1 817 649
Premieinkomst f.e.r.	473 682	459 129	473 965	409 990	396 896
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	1 085 190	1 093 281	1 073 460	795 686	663 840
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	1 657 636	1 448 019	1 312 658	1 201 346	1 140 375
Uppskjuten skatt	284 035	250 786	249 154	237 292	219 743
Konsolideringskapital	1 941 671	1 698 805	1 561 812	1 438 638	1 360 118
Konsolideringsgrad %	410	370	330	351	343
Kapitalbas*	-	1 442 067	1 355 809	1 297 335	1 234 639
Erforderlig solvensmarginal*	-	105 083	101 982	77 349	76 598
Solvens 2**					
Minimikapital (MCR)	184 630	163 832			
Solvenskapital (SCR)	738 518	655 328			
Kapitalbas***	1 851 544	1 623 064			
Kapitalkvot %****	251	248			
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r.	79,9	71,9	77,4	73,5	73,5
Driftskostnadsprocent f.e.r.	17,5	18,3	16,6	18,4	20,1
Totalkostnadsprocent f.e.r.	97,4	90,2	94,0	91,9	93,6
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning %	0,9	1,1	0,9	1,0	1,7
Totalavkastning %	9,2	5,0	7,9	8,2	6,3

Länsförsäkringar Sak har per 2014-12-30 överlåtit ett bestånd av trafikförsäkringar under avveckling till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Beståndet är hänförligt till försäkringar tecknade innan 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. Detta påverkar jämförelsen mellan samtliga år.

* Avser moderbolaget. Beräknat enligt regelverk som var gällande t.o.m 2015-12-31

** För 2015 lämnas öppningsbalansen 2016-01-01 enligt Solvens 2.

*** Kapitalbasen utgörs av primärkapital.

**** Kapitalbas i förhållande till solvenskapital

Resultaträkning

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Belopp i kkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2016	2015	2016	2015
Premieintäkter f.e.r.					
Premieinkomst	3	522 431	506 861	522 431	506 861
Premier för avgiven återförsäkring		-48 749	-47 732	-48 749	-47 732
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-12 536	-9 601	-12 536	-9 601
		461 146	449 528	461 146	449 528
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	16 129	4 044	16 129	4 044
Försäkringsersättningar f.e.r.	5				
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring		-367 060	-353 520	-367 060	-353 520
Återförsäkrarens andel		31 749	40 606	31 749	40 606
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.					
Före avgiven återförsäkring		662	15 444	662	15 444
Återförsäkrarens andel		-33 773	-25 896	-33 773	-25 896
		-368 422	-323 366	-368 422	-323 366
Driftskostnader f.e.r.	6	-80 920	-82 103	-80 920	-80 640
Övrig tekniska kostnader och intäkter	40	-3 965	-1 031	-3 965	-1 031
Återbäring	39	9 000	0	9 000	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		32 968	47 072	32 968	48 535

ICKE TEKNISK REDOVISNING

Belopp i kkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2016	2015	2016	2015
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		32 968	47 072	32 968	48 535
Kapitalavkastning, intäkter	8,9	107 358	112 588	99 130	99 610
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8,10	214 618	108 939	155 435	57 966
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8,10	-29 429	-69 652	-29 429	-69 652
Kapitalavkastning, kostnader	8,11	-53 139	-30 184	-47 305	-24 268
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-16 129	-4 044	-16 129	-4 044
Övriga intäkter och kostnader	12	640	-5 881	640	-5 881
Resultat före skatt/resultat före bokslutsdispositioner och skatt		256 887	158 838	195 310	102 266
Bokslutsdispositioner	13				
Förändring av säkerhetsreserv		Inga	Inga	0	0
Förändring av periodiseringsfond		Inga	Inga	-14 805	-18 102
Resultat före skatt		256 887	158 838	180 505	84 164
Skatt på årets resultat	14	-47 270	-23 477	-43 482	-19 274
Årets resultat		209 617	135 361	137 023	64 890
RAPPORT ÖVER ÖVRIGT TOTALRESULTAT					
Årets resultat		209 617	135 361	137 023	64 890
Årets övrigt totalresultat		0	0	0	0
Årets totalresultat		209 617	135 361	137 023	64 890
Beslutad återbäring		0	0	0	0
Årets vinst före beslutad återbäring		209 617	135 361	137 023	64 890

Resultatanalys för moderbolaget

RESULTATANALYS FÖR SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE (kk)	Not	TOTALT 2016	Sjuk- & olycksfall	Hem & villa	Lantbruk, Företag & fastighet	Motor	Trafik	Summa dir. försäkring i Sverige	Mottagen återför- säkring
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat									
Premieintäkt f.e.r.	Not RA 1	461 146	15 892	113 197	94 677	125 192	76 761	425 719	35 427
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		16 129	0	0	0	0	11 486	11 486	4 643
Försäkringsersättningar f.e.r.	Not RA 2	-368 422	-24 660	-99 960	-52 791	-107 731	-39 324	-324 466	-43 956
Återbäring		9 000	0	5 423	1 669	954	954	9 000	0
Drifstkostnader f.e.r.		-80 920	-3 210	-21 852	-30 357	-13 785	-11 367	-80 571	-349
Övriga tekniska kostnader/Intäkter		-3 965				0	-3 965	-3 965	
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		32 968	-11 978	-3 192	13 198	4 630	38 510	37 203	-4 235
Avvecklingsresultat f.e.r.									
Avvecklingsresultat brutto		19 794	-6 785	-5 715	1 634	662	39 429	29 225	-9 431
Återförsäkrarens andel		-10 837	1 057	458	3 159	0	-15 511	-10 837	0
Avvecklingsresultat f.e.r.		8 957	-5 728	-5 257	4 793	662	23 918	18 388	-9 431
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-222 774	-8 584	-60 417	-51 047	-59 968	-41 081	-221 097	-1 677
Avsättning för oreglerade skador		-1 029 385	-98 978	-52 530	-69 374	-19 974	-410 038	-650 894	-378 491
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring		-1 252 159	-107 562	-112 947	-120 421	-79 942	-451 119	-871 991	-380 168
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar									
Avsättning för oreglerade skador		177 288	7 514	1 146	21 959	0	146 669	177 288	0
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar		177 288	7 514	1 146	21 959	0	146 669	177 288	0
NOTER TILL RESULTATANALYS SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE (kk)									
Not RA 1									
Premieintäkter f.e.r.		461 146	15 892	113 197	94 677	125 192	76 761	425 719	35 427
Premieinkomst före avgiven återförsäkring		522 431	18 195	122 280	128 530	130 265	88 052	487 322	35 109
Premier för avgiven återförsäkring		-48 749	-1 602	-5 570	-31 421	-1 248	-8 908	-48 749	0
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-12 536	-701	-3 513	-2 432	-3 825	-2 383	-12 854	318
Not RA 2									
Försäkringsersättningar f.e.r.		-368 422	-24 660	-99 960	-52 791	-107 731	-39 324	-324 466	-43 956
Utbetalda försäkringsersättningar		-335 311	-11 873	-92 303	-54 949	-107 669	-44 730	-311 524	-23 787
Före avgiven återförsäkring		-367 060	-12 134	-95 355	-65 982	-107 669	-62 133	-343 273	-23 787
Återförsäkrarens andel		31 749	261	3 052	11 033	0	17 403	31 749	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.		-33 111	-12 787	-7 657	2 158	-62	5 406	-12 942	-20 169
Före avgiven återförsäkring		662	-13 583	-5 063	10 032	-62	29 507	20 831	-20 169
Återförsäkrarens andel		-33 773	796	-2 594	-7 874	0	-24 101	-33 773	0

Balansräkning för koncernen (belopp i kkr)

TILLGÅNGAR	Not	2016	2015
Immateriella tillgångar			
Systemutvecklingskostnader	15	1 091	1 686
		1 091	1 686
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	16	154 446	155 908
Aktier och andelar i intresseföretag	18	100	100
Aktier och andelar	19	1 821 477	1 595 247
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	674 090	715 559
Lån med säkerhet i fast egendom	19	0	0
Övriga lån	19	2 652	2 652
		2 652 765	2 469 466
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		532	418
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	27	177 288	211 061
		177 288	211 061
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	20	159 159	148 668
Fordringar avseende återförsäkring		12 168	2 240
Övriga fordringar		9 927	6 676
		181 254	157 584
Andra tillgångar			
Rörelsefastigheter	16	91 855	88 673
Övriga materiella tillgångar och varulager	21	3 103	3 962
Likvida medel		193 511	156 883
Aktuell skattefordran	14	0	0
		288 469	249 518
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22	354	373
Förutbetalda anskaffningskostnader	23	14 463	13 464
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	17 509	8 883
		32 326	22 720
SUMMA TILLGÅNGAR		3 333 725	3 112 453

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2016	2015
Eget kapital	sid 14		
Reserver		5 455	5 455
Balanserad vinst eller förlust inklusive årets resultat		1 652 181	1 442 564
		1 657 636	1 448 019
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	26	222 774	210 238
Oreglerade skador	27	1 029 385	1 030 047
Återbäring	39	10 319	64 057
		1 262 478	1 304 342
Andra avsättningar			
Pensioner	28	7 649	2 459
Aktuell skatteskuld	14	10 837	10 648
Uppskjuten skatteskuld	14	284 035	250 786
		302 521	263 893
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		51 457	39 977
Skulder avseende återförsäkring		5 031	0
Skulder till kreditinstitut	19,29	16 254	16 678
Övriga skulder	19,29,30	22 653	23 517
		95 395	80 172
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Samgåendekostnader	7	2 000	4 324
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	13 695	11 703
		15 695	16 027
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 333 725	3 112 453

För upplysning om koncernens ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se noterna 32 och 33.

Balansräkning för moderbolaget (belopp i kkr)

TILLGÅNGAR	Not	2016	2015
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	16	173 855	171 025
Aktier och andelar i koncernföretag	17	127 406	127 406
Aktier och andelar i intresseföretag	18	100	100
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	19	1 470 034	1 303 582
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	674 090	715 559
Övriga lån	19	2 652	2 652
		2 448 137	2 320 324
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		532	608
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	27	177 288	211 061
		177 288	211 061
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	20	159 159	148 668
Fordringar avseende återförsäkring		12 168	2 240
Fordringar på dotterbolag		21 084	21 073
Övriga fordringar		9 600	6 043
		202 011	178 024
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar och varulager	21	3 103	3 962
Kassa och bank		178 688	145 335
		181 791	149 297
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22	354	373
Förutbetalda anskaffningskostnader	23	14 463	13 464
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	17 385	8 733
		32 202	22 570
SUMMA TILLGÅNGAR		3 041 961	2 881 694

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2016	2015
Eget kapital	sid 14		
Uppskrivningsfond		39 537	39 537
Reservfond		5 455	5 455
Balanserad vinst eller förlust		791 619	726 729
Årets resultat		137 023	64 890
		973 634	836 611
Obeskattade reserver	25	532 911	518 106
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	26	222 774	210 238
Oreglerade skador	27	1 029 385	1 030 047
Återbäring	39	10 319	64 057
		1 262 478	1 304 342
Andra avsättningar			
Pensioner	28	7 650	2 459
Aktuell skatteskuld	14	10 143	9 592
Uppskjuten skatteskuld	14	161 937	132 034
		179 730	144 085
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		51 457	39 977
Skulder avseende återförsäkring		5 031	0
Övriga skulder	19, 29, 30	21 279	22 718
		77 767	62 695
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Samgåendekostnader	7	2 000	4 324
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	13 441	11 531
		15 441	15 855
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 041 961	2 881 694

För upplysning om moderbolagets ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se noterna 32 och 33.

Rapport över förändringar i eget kapital (belopp i kkr)

EGET KAPITAL I KONCERNEN

	Reserver	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2015-01-01	5 455	1 307 203	1 312 658
Justering ingående eget kapital			
Årets totalresultat			
Årets resultat		135 361	135 361
Årets övrigt totalresultat	0	0	0
Årets totalresultat	0	135 361	135 361
Utgående eget kapital 2015-12-31	5 455	1 442 564	1 448 019
Ingående eget kapital 2016-01-01	5 455	1 442 564	1 448 019
Justering ingående eget kapital			
Årets totalresultat			
Årets resultat		209 617	209 617
Årets övrigt totalresultat	0	0	0
Årets totalresultat	0	209 617	209 617
Utgående eget kapital 2016-12-31	5 455	1 652 181	1 657 636

EGET KAPITAL I MODERBOLAGET

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
	Reservfond	Uppskrivnings- fond	Balanserat resultat inkl. årets resultat	
Ingående eget kapital 2015-01-01	5 455	39 537	726 729	771 721
Årets totalresultat				
Årets resultat			0	0
Årets övrigt totalresultat			64 890	0
Årets totalresultat	0	0	64 890	64 890
Utgående eget kapital 2015-12-31	5 455	39 537	791 619	836 611
Ingående eget kapital 2016-01-01	5 455	39 537	791 619	836 611
Årets totalresultat				
Årets resultat			0	0
Årets övrigt totalresultat			137 023	0
Årets totalresultat	0	0	137 023	137 023
Utgående eget kapital 2016-12-31	5 455	39 537	928 642	973 634

BUNDET EGET KAPITAL

Reservfond

Enligt övergångsregler till ändring av ÅRL överfördes medel som tillförts överkursfonden före den första januari 2006 till reservfond i den första årsredovisningen som upprättats efter första januari 2006. Det betyder att kalenderårsföretag fört över överkursfonden till reservfonden i årsredovisningen för år 2005. Reservfonden är fortsatt bundet eget kapital. Överkursfonder som uppkommer efter första januari 2006 redovisas som fritt eget kapital.

Uppskrivningsfond

Posten omfattar belopp som satts av till uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1-2§§ ÅRFL.

FRITT EGET KAPITAL

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondsavsättning.

Kassaflödesanalys, direkt metod (belopp i kkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Den löpande verksamheten				
Premieinbetalningar	526 218	502 501	526 218	502 501
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-12 416	-74 431	-12 416	-74 431
Skadeutbetalningar	-367 060	-359 035	-367 060	-359 035
Inbetalningar från återförsäkrare avseende återförsäkrares andel av utbetalda försäkringsersättningar	31 847	44 295	31 847	44 295
Driftsutgifter	-126 514	-25 737	-128 654	-27 985
Utbetalningar av återbäring	-44 738	-232	-44 738	-232
Skatteutbetalningar	-13 471	-5 651	-13 028	-5 208
Erhållen likvid vid beståndsoverlåtelse	0	0	0	0
Övriga in- och utbetalningar	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-6 134	81 710	-7 831	79 905
Investeringsverksamheten				
Direktavkastning	38 323	20 335	35 291	14 556
Netto Investering i:				
-byggnader och mark	0	-19 940	0	-19 940
-koncernbolag och intressebolag	0	250	0	250
-finansiella placeringstillgångar	5 859	-67 319	5 859	-67 319
Netto Investering i materiella tillgångar	34	-1 862	34	-1 862
Övrigt	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	44 216	-68 536	41 184	-74 315
Finansieringsverksamheten				
Utbetalda räntor	-1 030	-1 138	0	0
Amortering av lån	-424	-424	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 454	-1 562	0	0
Årets kassaflöde	36 628	11 612	33 353	5 590
Likvida medel/kassa och bank vid årets början*	156 883	145 271	145 335	139 745
Likvida medel/kassa och bank vid årets slut	193 511	156 883	178 688	145 335

*Med likvida medel/kassa och bank menas resurser som kan tas i anspråk för att fullgöra kortfristiga åtaganden.

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

NOT 1 Redovisningsprinciper

ALLMÄN INFORMATION

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, 537000-2320, är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Kristianstads kommun. Bolaget bildar koncern med de helägda dotterbolagen Doktors Backe AB, 556637-9755, AB Tivoliparken, 556684-8247 samt Kristianstad Granaten AB, 556937-2575. Adressen till moderbolaget, Kristianstad Granaten AB och AB Tivoliparken är Tivoligatan 6, Kristianstad. Adressen till Doktors Backe AB är Andra Avenyen 14, 281 32 Hässleholm.

Årsredovisningen omfattar perioden 2016-01-01 till 2016-12-31.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Bilagda årsredovisningshandlingar har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsbolag (ÅRFL) samt i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC). Koncernen tillämpar RFR 1 och moderbolaget RFR 2.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 10 mars 2017. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på ordinarie bolagsstämma den 20 april 2017.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa baseras både på framåtblickande bedömningar och historiska erfarenheter som läggs samman med ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga för verksamheten. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts.

Uppskattning och antagande ses över regelbundet. I not 2 beskrivs

bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar. Dessa värdeförändringar, med avdrag för uppskjuten skatt, redovisas inom Eget kapital under rubriken Balanserad vinst.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Använda räntesatser för respektive försäkringsgren redovisas under not 4.

Ändrade redovisningsprinciper för 2016

FFFS 2015:12, Föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag ersätter Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag. I de nya föreskrifterna införs utökade upplysningskrav på den diskonteringsränta som företaget använder. Reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 och i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår.

I och med införandet av FFFS 2015:12 upphörde FFFS 2013:23 Föreskrifter och allmänna råd om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar att gälla. FFFS 2015:12 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd uppdaterades med att tidigare hänvisningar till FRL ersattes med att vissa delar togs in i föreskriften.

Finansinspektionen har infört utökade upplysningskrav om hur företaget har räknat fram diskonteringsräntan. Företagen får liksom i dag och under vissa förutsättningar, också möjlighet att avvika från bestämmelserna i redovisningen. Detta innebär att ett företag även i sin redovisning kan använda de ränteantaganden som Eiopa fastställer enligt remisspromemorian (januari 2015, FI-Dnr 10-9537) från Finansinspektionen. Den metod som ska användas för att bestämma den grundläggande diskonteringsräntekurvan i Solvens 2 fastställs av Eiopa med ledning av vad som anges i Solvens 2-direktivet och i delegerade akter.

Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2016 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya internationella redovisningsstandarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar med framtida tillämpning planeras inte att tillämpas i förtid.

International Accounting Standards Board (IASB) arbetar med fas II av IFRS 4 Försäkringsavtal och publicerade ett utkast i november 2016. Det är osäkert när de nya reglerna kommer att träda i kraft, men ett bedömt ikraftträdandedatum är 1 januari 2021.

IFRS 9, Finansiella instrument, klassificering och värdering har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförligt till försäkringsavtal. Sambandet mellan redovisningsstandarderna har medfört att IASB gett ut en förändring av den nuvarande standarden för redovisning av försäkringsavtal, IFRS 4. Förändringen gavs ut i september 2016 och förväntas godkännas av EU under 2017. Förändringen medger två valmöjligheter för försäkringsföretag. Ett alternativ ("deferral approach") är att företag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet ("overlay approach") är att de försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som under IAS 39 inte var klassificerade till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS 9. Det innebär i korthet att de kan välja att presentera skillnaden mellan det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IFRS 9 och det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IAS 39 i Övrigt totalresultat.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för försäkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1 januari 2018 och tidigare tillämpning är tillåten. Bolaget har ännu inte gjort någon detaljerad utvärdering, men preliminärt bedöms inte IFRS 9 medföra någon förändring av bolagets redovisning.

IFRS 15 Intäkter från kontrakt med kunder. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som ska ersätta befintliga standarder och uttalanden om intäkter. Standarden ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. Alla företag kommer att påverkas av de nya, väsentligt utökade upplysningskraven. Tre alternativa sätt finns för övergången: full retroaktivitet, delvis retroaktivitet (inkluderar lätt-nadsregler) och en "ackumulerad effekt-metod" där eget kapital justeras per 1 januari 2018 för kontrakt som är pågående enligt det gamla regelverket (IAS 11/IAS 18). IFRS 15 träder ikraft 2018 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU har antagit standarden. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har ännu inte gjort någon utvärdering av effekterna.

IFRS 17 Ny standard för redovisning av försäkringsavtal har pågått under flera år under ledning av IASB. Standarden innebär en enhetlig internationell redovisningsstandard för redovisning av försäkringsavtal och förväntas komma ut under första halvåret 2017, med tidigaste ikraftträdandedatum 1 januari 2021. Tidigare tillämpning

kommer att tillåtas förutsatt att IFRS 9 tillämpas samtidigt. Införandet av denna standard bedöms få en stor påverkan på redovisningen i de flesta försäkringsföretag både med avseende på värdering och presentation i både balans- och resultaträkningen men även avseende intern uppföljning av verksamheten, givetvis beroende på komplexitet i verksamheten. Upplysningskraven blir också omfattande. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har ännu inte gjort någon utvärdering av effekterna, men följer utvecklingen i frågan.

KONSOLIDERINGSPRINCIPER

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagets nettoresultat och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar det redovisade värdet på innehavet i intresseföretaget.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet över intresseföretaget upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

REDOVISNING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med FFFS 2015:12 och IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal.

Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontrakts löptid.

Försäkringersättningar

Försäkringersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reduktion av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador samt avsättningar för återbäring och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Ej intjänade premier ska beräknas pro rata temporis. Avsättning för kvardröjande risker ska göras om premienivån för bolagets hela affär bedöms vara för låg. Den kan även överväga sådan avsättning om premienivån i en enskild försäkringsgren bedöms vara för låg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallade okända skador (IBNR – avsättning). Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av

skadekostnadernas utveckling över tiden.

Bolaget har beslutat att diskontera ersättningsreserverna i trafikaffären, både i direkt och mottagen affär, samt återförsäkrarens andel. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta. För finansiell redovisning tillhandahålls löpande en rekommendation om diskonteringsräntesatsen av aktuariefunktionen. För solvensändamål sker diskontering efter föreskriven marknadsräntekurva. För metod och aktuella räntesatser se vidare not 27.

Återbäring

Beslut om återbäring fattas av styrelsen vid varje enskilt tillfälle. Beslutet skall innefatta vilka försäkringstagare som omfattas av återbäringen samt hur återbäringen skall fördelas mellan de återbäringsberättigade. Bolagets kapitalbas skall dessutom vara tillräckligt stor för att med betryggande marginal uppfylla de krav som ställs på erforderlig solvensmarginal och de krav som ställs för att uppfylla Finansinspektionens Trafikljus.

Återbäring ska redovisas som en avsättning i balansräkningen för det år då återbäringen beslutats. I resultaträkningen minskar återbäringen det försäkringstekniska resultatet.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försälningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader på ett sätt som motsvarar periodisering av den intjänade premien för försäkringen ifråga.

Förlustprövning

Bolagets tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader innebär automatiskt en prövning att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Driftskostnader

Driftskostnader redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader eller som administrationskostnader. Driftskostnaderna för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens Försäkringersättningar medan driftskostnaderna för finans och fastighet redovisas som kapitalförvaltningskostnader.

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, administrationskostnader samt skaderegleringskostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringersättningar. Driftskostnader för kapitalförvaltning redovisas under Icke tekniskt resultat som Kapitalförvaltningens kostnader. Under Icke tekniskt resultat redovisas även driftskostnader för förmedlad affär som Övriga intäkter och kostnader, se not 12.

Avgiven återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under posten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna

post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

INTÄKTER

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter från förmedlad affär

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkringar inom livområdet, djur- och grödaförsäkring samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna, och erhåller ersättning för detta arbete. Intäkterna redovisas i resultaträkningen under det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Hyresintäkter

Hyresintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Dessa redovisas under kapitalavkastningen i den period vilka de är hänförliga till. I not 9 framgår fördelning av intäkter.

Hyresintäkter från rörelsefastigheter redovisas som ett driftsnetto tillsammans med tillhörande kostnader. Dessa fördelas ut till respektive verksamhetsdel och utgör periodens lokalkostnader.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteintäkter redovisas i Ränteintäkter redovisas i rad Kapitalavkastning intäkter i resultaträkningen.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument redovisas enligt principerna i IAS 39. Det innebär att samtliga finansiella instrument klassificerats i enlighet med kategorierna av finansiella instrument i IAS 39. Hur denna klassificering gjorts framgår av avsnittet Klassificering av finansiella instrument nedan.

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteintäkter och räntekostnader med

tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (t.ex. courtage) för dessa instrument kostnadsförts således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 19.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

Bolaget förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (aktier, obligationer och derivat) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom till exempel Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna över resultatet ger en mer relevant redovisningsinformation för läsarna. Bolaget kategoriserar alltid sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person.

Alla derivat klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncernföretag samt obligationer.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov prövas regelbundet.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning. I kategorin Lånefordringar och kundfordringar ingår även likvida medel. Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida place-

ringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde

Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden och som inte används för säkringsredovisning. Alla derivat med negativa marknadsvärden som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultatet.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder t ex leverantörsskulder. Finansiella skulder värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid en överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer. Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument.

Noterade innehav

Verkligt värde på finansiella tillgångar, som är noterade på en aktiv marknad, motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundna förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Onoterade innehav

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda beprövade värderingstekniker, till exempel nyligen genomföra transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden.

För finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik, som i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Företaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Valet av tillämpad metod för att uppskatta verkligt värde bygger på ett antal bedömningar som bolaget fått göra. Vidare finns det en betydande osäkerhet i dessa uppskattningar i den utsträckning som värderingen bygger på information som inte kan observeras på marknaden.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar sub-

stansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke tekniska redovisningen som kapitalavkastning. Realiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen realiserade vinster respektive realiserade förluster, netto per tillgångsslag. Orealiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen orealiserade vinster respektive orealiserade förluster, netto per tillgångsslag.

ÖVRIGA TILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i form av utvecklingskostnader för datorprogram som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. De beräknade nyttjandeperioderna för redovisade immateriella tillgångar är 5 år.

Byggnader och mark

Enligt lagbegränsad IFRS, som tidigare tillämpades i koncernredovisningen, var det tillåtet att redovisa både förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter till verkligt värde i koncernredovisningen med värdeförändringar redovisade i resultatet.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att er hålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker enligt ett rullande schema där varje fastighet blir värderad minst var 3:e år. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna. Omvärderingar av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp, och avkastningsmetod. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftsnetton.

Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförts i samband med att utgiften uppkommer.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter är fastigheter som används i en betydande omfattning i den egna verksamheten. Enligt IFRS ska rörelsefastigheter redovisas uppdelad på komponenter som skrivs av utifrån beräknad ekonomisk livslängd för de olika komponentkategorierna, medan förvaltningsfastigheter i likhet med tidigare redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen. Vid värdering av rörelsefastigheterna tillämpas den så kallade omvärderingsmetoden varvid fastigheterna redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Bolaget har prövat om bolagets rörelsefastighet med tillhörande kostnad för komponentavskrivning i koncernens resultaträkning är väsentlig. Mot bakgrund av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter punkt 30 har bolaget bedömt att kostnaden inte är väsentlig.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningstid för maskiner och inventarier såsom kon-tors-, byggnads- samt datainventarier är fem år och sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Nedskrivningsprövning av materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotter- och intresseföretag

De redovisade värdena för tillgångarna provas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångarens

återvinningsvärde. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Materiella och immateriella tillgångar provas för nedskrivning enligt IAS 36.

Leasing

Bolaget innehar inga väsentliga leasingavtal.

ANDRA REDOVISNINGSPRINCIPER AV BETYDELSE

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad. Annullationsansvaret är i grunden treårigt. Från och med 2015 tillämpas en ny ersättningsmodell från Fondlivbolaget. I den nya modellen finns annullationsansvaret inte kvar. Det kommer att fasas ut för befintliga försäkringar under kommande treårsperiod, för försäkringar tecknade från den 1/1 2015 gäller det inte.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank (Banken) regleras hur stor provisionersättning Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionersättningen skall avräknas visst vid var tid av Banken bestämt belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som vid var tid Banken bedömer kommer belasta Banken avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkning kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionersättning. För år 2016 är denna risk begränsad till 30,3 (29,3) Mkr av årets provisionersättning. Bolagets ansvar redovisas under rubriken Ansvarsförbindelser i balansräkningen.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital respektive övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som är hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av

de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas, se också not 14.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas (i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och UFR 10) på samma sätt som avgiftsbestämda. Bolaget har utöver kollektivavtalade tjänstepensioner som tryggats genom försäkring, också i särskilda avtal utfäst sig till att vissa anställda kan avsluta sin anställning innan 65 års ålder och få en ytterligare ersättning än den som den kollektivavtalade pensionsförmånen då ger, den så kallade 62-årsregeln. Se not 28.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för målrelaterad ersättning redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Utöver vad som beskrivs ovan redovisas ersättning till anställda enligt FFFS 2015:8. se not 35.

MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Försäkringsföretaget IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Immateriella tillgångar

Utvecklingskostnader för bland annat datorprogram som redovisas som tillgång i koncernbalansräkningen har redovisats som kostnad

i moderbolagets resultaträkning. Som en konsekvens av detta har avskrivningar på dessa utvecklingskostnader som redovisats som en kostnad i koncernresultaträkningen inte belastat moderbolagets resultat.

Dotter- och intresseföretag

Andelar i dotterföretag och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Erhållna utdelningar redovisas som intäkt under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Nedskrivningsbehov testas löpande. Se vidare not 17 och 18 om värderingsprinciper för aktiernas verkliga värde.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Erhållna och lämnade koncernbidrag kan enligt alternativregeln redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Redovisning enligt huvudregeln innebär att erhållna koncernbidrag som moderbolag erhåller från dotterbolag redovisas som finansiell intäkt. Lämnade koncernbidrag från moderbolag till dotterbolag redovisas som ökning av andelar i koncernföretag. Lämnade och erhållna koncernbidrag som dotterbolag lämnar till moderbolag redovisas direkt mot eget kapital i dotterbolaget. Detta gäller även koncernbidrag som lämnas eller erhålls mellan systerföretag. Enligt alternativregeln får koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

NOT 2 Risker och riskhantering

Inledning

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de skadeförsäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och dess finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om bolagets försäkringsrisker och finansiella risker.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad kategoriserar risk enligt följande riskkarta på en övergripande nivå.

Skadeförsäkringsrisk - Premierisk - Reservrisk - Katastrofrisk	Livförsäkringsrisk - Dödsfallsrisk - Livfallsrisk - Invaliditet- och sjukrisk - Driftkostnadsrisk - Annulationsrisk - Katastrofrisk
Marknadsrisk - Ränterisk - Aktierisk - Fastighetsrisk - Spreadrisk - Likviditetsrisk inkl. finansieringsrisk	Motpartsrisk - Motpartsrisk i avgiven försäkring - Motpartsrisk i finansiella derivat - Annan motpartsrisk
Operativ risk - Interna oegentligheter - Extern brottslighet - Anställningsförhållanden och arbetsmiljö - Affärsförhållanden - Skada på fysiska tillgångar - Avbrott och störning på verksamhet och system - Transaktionshantering och processtyrning	Affärsrisk - Strategisk risk - Intjäningsrisk - Ryktesrisk
Koncentrationsrisk - Koncentrationsrisk i placeringstillgångar - Koncentrationsrisk utom placeringstillgångar	Compliancerisk

Bolagets skall förhålla sig till risk efter hur den är önskvärd, nödvändig eller inte önskvärd. Vilket skall visa på bolagets attityd till risk och hänga samman med övergripande strategier.

Önskvärd risk är de risker bolaget är villigt att exponera sig för med syfte att uppnå strategiska mål. Dessa ska dock hållas på en medveten och kontrollerad nivå så att bolaget maximerar värdeskapandet utan

att riskera insolvens eller bristande möjlighet att uppfylla åtaganden till försäkringstagarna. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.

Nödvändiga risker är de risker som inte bidrar direkt till bolagets avkastning, men existerar när verksamheten bedrivs. De skall i möjligaste mån begränsas. Räntebärande placeringar (tillgångssidan) och diskonterade avsättningar (skuldsidan) är båda beroende av ränteutvecklingen. Dessa hanteras enligt bolagets riktlinjer och regler.

Icke önskvärda risker är risker vars negativa påverkan på bolagets möjligheter till måluppfyllnad överskrider riskens potentiella värdeskapande. Dessa ska reduceras och om möjligt elimineras.

Bolaget upprättar årligen en ERSA-rapport (ERSA står för Egen Risk och Solvens Analys), vars syfte är att verifiera att bolaget har kapital som är och förblir tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av bolagets strategiplan för de närmaste tre åren fram till och med 2019, inklusive tillfälliga extrema lägen. ERSA:n utgör en komponent i styrningen av bolaget, och är väl integrerad med strategi- och affärsplaneringsprocessen och ska ge information om hur den strategiska planen ska genomföras.

Analysen ska även tjäna till att skapa beredskap för möjligheter att reducera risk och/eller anskaffa kapital om utvecklingen blir en annan än enligt de huvudsakliga planeringsförutsättningarna. Analyser av bolagets möjligheter att bära de risker som realiserandet av affärsplanen innebär görs utifrån bolagets aktuella riskprofil. Baserat på utfallet av analysen tas handlingsplaner fram för hur risker kan reduceras alternativt kapital kan införskaffas, i de fall analysen visar att tillgängligt kapital inte är tillräckligt.

ERSA:n omfattar såväl ett basscenario, vilket är ett förväntat scenario utifrån bolagets affärsplan samt ett för bolaget sett mer negativt scenario, alternativscenario. Utöver bas- och alternativscenarierna så har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad stresstestat en finansiell nedgång, ökade skadekostnader, annullation av försäkringar, stora kreditförluster på bank samt fastighetsnedgång. Dessutom har ett omvänt stresstest genomförts.

Utifrån inriktningen i den beslutade affärsplanen är försäkringsriskerna och kapitalbehovet stabilt över tid. Även marknadsriskerna har en stabil utveckling, placeringsportföljen har antagits i stort sett oförändrad i båda scenarierna, men växer utifrån positiva kassaflöden. Basscenarioet visar på en god intjäningsförmåga i försäkringsrörelsen, vilket årligen stärker kapitalkvoten.

Sammantaget ökar kapitalbasen med omkring 305 Mkr fram till utgången av 2019. Bolagets riskprofil och kapitalkrav bedöms vara stabil över tid. Kapitalkvoten prognostiseras under hela tidsperioden ligga över den av styrelsen beslutade undre målnivån för kapitalkvoten på 180% , som lägst 228% under 2018.

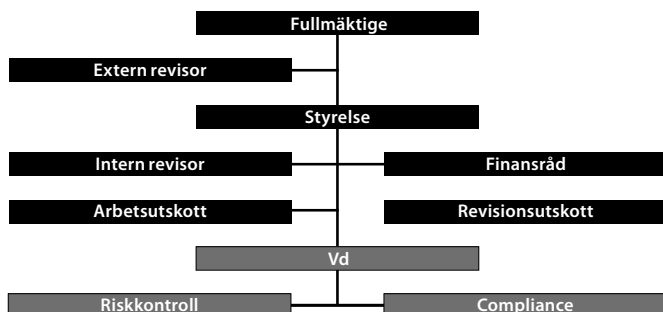
Skadeförsäkringsrisken totalt har en jämn utveckling under perioden, som en följd av den tillväxtstrategi som är fastställd, där risken för aktiv affär ökar i och med basscenarioets ökade affärsvolymer. Marknadsrisken ökar med ca 165 Mkr för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad under prognosperioden fram till och med 2019.

Bolagets riskhantering och intern styrning och kontroll

Syftet med bolagets riskhanteringssystem är att ge ledningen, och verksamheten som helhet, en möjlighet att på ett effektivt sätt hantera bolagets risker och möjligheter. Riskhanteringssystemet beskrivs i bolagets Riskpolicy som beslutas årligen av bolagets styrelse. Riskhanteringssystemet omfattar samtliga risker som verk-

samheten ger upphov till och ska vara effektivt, ändamålsenligt och väl integrerat med företagsstyrningen. Vidare innehåller riskhanteringssystemet de strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Ett viktigt syfte är också att tillse att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker bolaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt:

Bolaget har en sammanhängande riskhanteringsprocess med syfte att ge ledningen möjlighet att på ett effektivt sätt hantera risker och möjligheter. Detta innebär att följande åtta komponenter beaktas och hanteras gemensamt eller specifikt för varje riskkategori; intern miljö, målformulering, händelseidentifiering, riskbedömning, riskåtgärder, kontrollaktiviteter, information och kommunikation, och uppföljning och utvärdering. Formerna för det löpande riskhanteringsarbetet kan skilja sig mellan olika risker och kommer att beskrivas under respektive riskkategori i noten.

Analys och beräkning av risker, riskernas utveckling över tid samt hur riskerna samvarierar genomförs och rapporteras kvartalsvis till styrelsen genom intern riskrapport som tas fram av Riskkontrollfunktionen.

Ansvar för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument såsom policy och riktlinjer, däribland Riskpolicy som fastställer bolagets riskprofil och övergripande risktolerans.

Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via olika rapporter. Styrelsen har även två utskott till sitt förfogande, arbetsutskottet och finansrådet. Både arbetsutskottet och finansrådet består av två styrelseledamöter. Bolaget har valt att hela styrelsen har revisionsutskottets arbetsuppgifter.

Vd ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Det operativa ansvaret för den löpande riskhanteringen fördelas mellan ansvariga för respektive verksamhet inom bolaget och kontrollfunktionerna riskkontroll och compliance. Dessutom finns en aktuariefunktion som ska bidra till att bolagets system för att hantera risker fungerar väl och att beräkningar av kapitalkrav för försäkringsrisker på ett korrekt sätt speglar verksamhetens försäkringsrisker.

Bolagets riskkontrollfunktion är organisatoriskt direkt underställd vd och har det operativa ansvaret för den oberoende riskkontrollen inom bolaget. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att identifiera, mäta, övervaka och rapportera bolagets olika risker. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen, andra ansvariga chefer och bolagets compliancefunktion, ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna ska hanteras. Riskkontrollansvarig rapporterar till styrelse och vd.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevnaden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar till styrelse och vd en samlad bedömning av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer. Compliancefunktionen är oberoende från verksamheten i övrigt.

Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förfogande. Internrevisorerna skall medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen och kontrollen. Internrevisionsfunktionen arbetar på uppdrag av styrelsen och följer också upp riskkontroll- och compliancefunktionernas arbete.

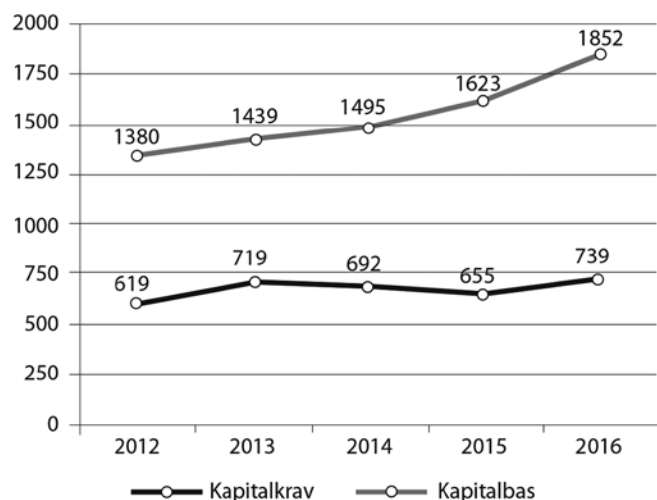
Bolaget har dessutom en säkerhetsansvarig som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor samt ett miljöledningssystem, vars syfte är att hantera och begränsa bolagets risktagande inom dessa områden. Säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom Länsförsäkringar AB.

Rapportering av risk

Bolagets kvantitativa riskberäkning sker med hjälp av Länsbolagsgruppens gemensamma framtagna modell för tolkning av den så kallade standardformeln. Modellen ligger till grund för länsförsäkringsbolagens beräkning av kapitalkravet eller riskbelopp för det enskilda bolaget, Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Mätetalet är till sin form ett kapitalkrav som förväntas svara mot det sämsta årsresultatet som skulle kunna uppstå under en tvåhundra slumpmässiga verksamhetsår, givet dagens exponering och de i modellens antagna diversifieringseffekterna, mellan och inom de olika risklagen. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper; försäkringsrisk, livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Kapitalkvoten beräknas sedan genom att det totala riskbeloppet (kapitalkravet) ställs i relation till bolagets kapitalbas (konsolideringskapital).

Bolagets styrelse får en riskrapport en gång i kvartalet där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats över tid samt en kvalitativ information om bolagets övriga risker och hur arbetet med dessa sker.

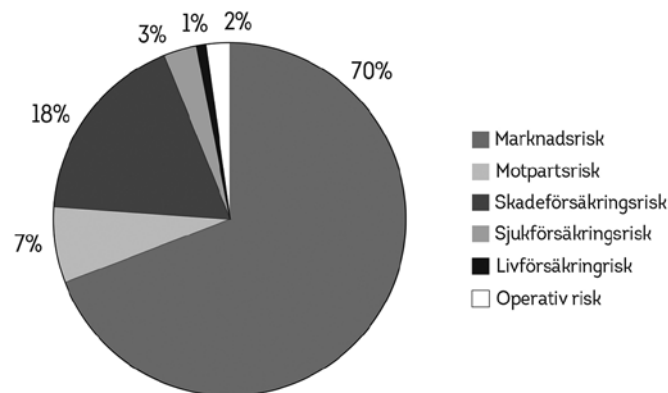
Kapitalkrav och kapitalbas 2012-2016 (Mkr)

Diagrammet visar hur bolagets kapitalkrav och kapitalbas utvecklats under den senaste femårsperioden.

Bolaget hade vid utgången av 2016 följande riskprofil exklusive diversifiering. Se figur nedan.

2016 Q4

Diagrammet visar hur bolagets kapitalkrav fördelar sig vid utgången av 2016.

Bolaget styrs av en mängd legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och kapitalkrav. Bolaget använder sig av den av Solvens 2 regelverket framtagna standardformeln för beräkning av kapitalkrav. Bolaget uppfyller de minikapitalkrav (MCR) som ställs av myndigheterna och med god marginal uppnår solvenskapitalkravet (SCR). Se femårsöversikten i förvaltningsberättelsen sidan 7.

Skadeförsäkringsrisk

Skadeförsäkringsrisker består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan. Då risker, liksom principer och verktyg för värdering av riskerna och riskhantering, skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt, återfinns ytterligare kommentarer under rubriken "Riskhantering i försäkringsrörelsen".

Premierisk

Premierisk är risken för oförutsedda förluster till följd av att de kommande årets skador blir större än förväntat. Det är alltså slumpmässigheten i kommande års skadeutfall som avses och inte underprissättning. Premierisken innehåller dels en osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal tillsammans med den under nästa år intjänade premien på årets försäljning kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår. Osäkerheten om utfallet av årets försäljning kan uppkomma genom att den prissättningsprocess som bolaget utvecklat innehåller brister. Ett exempel är att bolagets tarifferings- och premiekalkylmodeller är felspecificerade, eller att de bygger på felaktiga antaganden. Ett annat att bolagets konkurrensbevakning eller omvärldsanalys fallerar. Oavsett orsak kan sådant fel leda till moturval, och ett sämre försäkringstekniskt resultat än planerat.

Driftkostnaderna är förhållandevis konstanta och ingår till viss del i den operativa riskhanteringen.

Bolagets verksamhetsområde är begränsat till Göinge-Kristianstad. En brand- eller stormskada kan därför få stor konsekvens relativt beståndsvolym och resultat, främst kopplat till egendomsförsäkring. En utmaning hela branschen står inför är problematiken kring miljöförändringarnas eventuella påverkan på framtida och riskexponering och skadeutfall. Det finns en påtaglig risk för ökning i frekvensskador, exempelvis fler vatten- och stormskador som inte är av katastrofkaraktär.

Före återförsäkring kan man förvänta sig en relativt sett större risk i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad än i ett stort rikstäckande bolag. I den aspekten att ett större bolag med större beståndsvolym får en jämnare riskspridning samt en lägre geografisk koncentration i försäkringsbeståndet.

Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reducering av premierisk. Andra faktorer som påverkar premierisken, och som är en naturlig del av ett försäkringsbolags vardag, är portföljsammansättningen inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskurvalsregler, skadeförebyggande insatser och riskbesiktningar.

Bolagets lokalt baserade affärsidé innebär oundvikligen en regional koncentration avseende kundstocken. Nackdelen med koncentrationen motverkas av den mycket goda lokala kundkännsdomen och av länsförsäkringsgruppens starka återförsäkringslösning genom vilken större risker sprids över alla länsförsäkringsbolag.

Reservrisk

Reservrisk (reservsättningsrisk) är risken för att avsättning för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. På lång sikt innebär detta risken för att de avsättningar som gjorts för inträffade men oreglerade skador inte räcker till för att täcka de framtida skadebetalningarna för de aktuella skadorna. På kort sikt innebär det risken i att de ingående avsättningarna inte räcker till för att täcka utbetalningar och utgående avsättningar för oreglerade skador. Den hanteras främst genom att utvecklade aktuaria metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Löpande gör alla skadehandläggarna genomgångar av sina oreglerade skador för att kontrollera att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan.

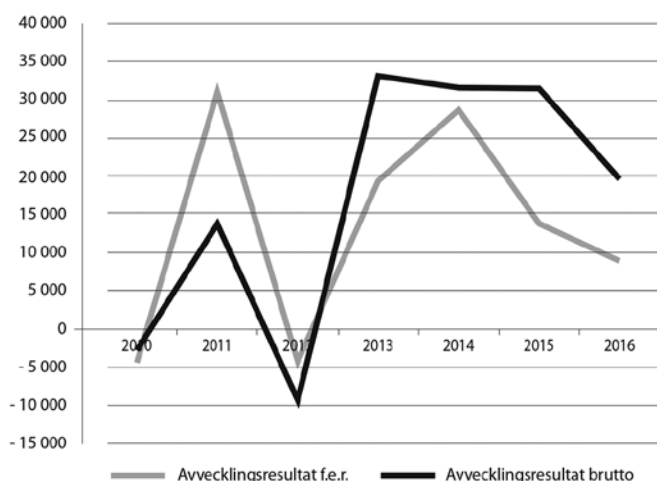
Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna som kommenteras under rubriken "Ränterisk".

Känslighetsanalys, reservrisken (kk)

	2016		2015	
	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Ökning av inflation med 1%-enhet	+/- 10 750	8 385	+/- 10 300	8 155

Ovanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar. De försäkringstekniska avsättningarna är beräknade enligt aktuariella metoder. Känslighetsanalysen innehåller alltid en viss grad av osäkerhet eftersom avsättningarna representerar en uppskattning av framtida skadeersättningar.

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av avsättning för oreglerade skador för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Diagrammet nedan visar avvecklingsresultat brutto samt för egen räkning de 7 senaste åren. Den genomsnittliga avvikelsen har varit 5 % i förhållande till avsättning för oreglerade skador för egen räkning.

Reservrisken påverkas av de valda återförsäkringsarrangemang, portföljsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskurvalsregler och riskbesiktningar. Vilket är åtgärder som sätts in före riskexponering och inget som kan användas för att hantera reservrisk. Tydliga reservsättningsrutiner och en stabil skadehantering på individuell skadenivå är en förutsättning för god hantering av reservrisken. Avslut av försäkringsärenden genom förlikning är en typ av åtgärder som momentant kan eliminera reservrisk.

Katastrofrisk

Katastrofrisk är risken för förluster till följd av att extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter leder till mycket stora skadeutbetalningar.

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Göinge-Kristianstad, vilket innebär att de risker bolaget tecknat

är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration.

Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reducering av katastrofrisk. För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med övriga 22 länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet utgör ett belopp som motsvarar 15 % av bolagets konsolideringskapital vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

På samma sätt som premierisk påverkas katastrofrisk av valet av portföljsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskurvalsregler och riskbesiktningar. Speciellt är styrningen, eller undvikandet av riskkoncentrationer en åtgärd som påverkar denna risk.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring, samt mottagen livåterförsäkring.

För att reducera riskerna i försäkringsrörelsen finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering. Det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen.

För att säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Bolaget följer även detaljerade interna riktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Därutöver är huvudmetoden för styrning av premierisker den affärsplan som utformas årligen och fastställs av styrelsen. Ett viktigt led i riskbedömningen är besikt-

ning av nya och befintliga risker. De mest frekventa besiktningarna som görs är våtrumsbesiktning i bostäder, inbrotts- och brandskyddsbesiktning hos företag, samt övergripande genomgångar på lantbruk med särskild inriktning på inbrottsskydd av växtskyddsmedel och traktorstölder. I samband med besiktning genomförs även skadeförebyggande aktiviteter i form av rådgivning och rekommendationer om förebyggande produkter, vilket ytterligare förbättrar bolagets risk. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom de olika riskområdena (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. Alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning. Bolaget har även en löpande uppföljning på kundnivå och vid behov genomförs åtgärder.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte, återförsäkring, tillsammans med övriga 22 länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen per riskslag fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlar på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas

varje år. Självbehållen kan variera mellan olika riskslag. Det största självbehåll som bolaget valt för 2016 är 6 Mkr.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 (8) miljarder från 2016 totalt för de 23 länsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans. För katastrofskador som överstiger 0,2 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare 7,8 miljarder kronor.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken Operativa risker.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringens belastas med kostnader.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på brutto och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden.

Ovanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar.

Känslighetsanalys, premierisken (kkr)

		2016		2015	
		Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
1% förändring i totalkostnadsprocent	+/-	4 611	3 597	+/-	4 495
1% förändring i premienivån	+/-	5 224	4 075	+/-	5 069
1% förändring i skadefrekvens	+/-	3 101	2 419	+/-	3 535
1% förändring i premier för avgiven återförsäkring	+/-	487	380	+/-	477

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutgiltiga skadekostnaden. Tabellen nedan visar skadekostnadsutvecklingen för skadeåren 2008-2016 före återförsäkring. Av den övre delen av tabellen nedan framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Skadeår	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Uppskattad skadekostnad:										
- I slutet av skadeåret	242 853	227 404	273 870	295 163	242 609	272 654	291 638	307 892	303 975	
- ett år senare	242 665	227 344	300 859	299 955	240 434	284 990	290 831	298 926		
- två år senare	241 254	226 689	288 162	284 172	246 116	263 963	280 696			
- tre år senare	237 349	223 438	285 143	281 306	242 730	259 334				
- fyra år senare	248 062	215 565	279 404	281 385	232 210					
- fem år senare	243 821	210 941	275 522	255 321						
- sex år senare	243 013	209 879	249 049							
- sju år senare	240 839	183 910								
- åtta år senare	211 979									
Nuvarande skattning av total skadekostnad	211 979	183 910	249 049	255 321	232 210	259 334	280 696	298 926	303 975	2 631 913
Totalt utbetalt	192 585	163 337	228 564	234 018	208 709	232 772	241 070	232 570	165 120	2 228 105
Summa kvarstående skadekostnad	19 394	20 573	20 485	21 303	23 501	26 562	39 626	66 356	138 855	403 808
Diskonteringseffekt	-841	-890	-706	-897	-845	-998	-1 252	-1 525	-2 166	-11 012
Valutaeffekt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avsättning upptagen i balansräkningen	18 553	19 683	19 779	20 406	22 655	25 564	38 374	64 831	136 688	392 796
Avsättning avseende skadeår 2007 och tidigare										258 098
Mottagen återförsäkring										378 491
Total avsättning upptagen i balansräkningen innevarande år	18 553	19 683	19 779	20 406	22 655	25 564	38 374	64 831	136 688	1 029 385
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Total avsättning upptagen i balansräkningen föregående år	44 159	35 534	37 970	37 161	44 500	48 188	123 646	195 903		622 346

Enligt tabellen ovan framgår att bolagets arbete och förmåga med att sätta skadereserver är mycket tillfredsställande.

Livförsäkringsrisker

Livförsäkringsrisk avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. Livförsäkringsrisker består av livfallsrisk (långlevnadsrisk), reservrisk, driftkostnadsrisk, och omprövningsrisk.

Livförsäkringsrisken utgör en mycket liten del av bolagets risker och är begränsad till främst livfallsrisk i de skadelivräntor kopplade till trafikaffären som bolaget övertog per den 2014-12-31 från LF Sak. Livränterörelse är klassificerad som övrig livaffär och livräntor betalas i normalfallet ut livsvarigt varför bolaget exponeras mot livfallsrisk till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits.

Livfalls risken hanteras genom en kontinuerlig uppföljning av dödligheten inom Länsförsäkringsgruppens skadelivräntebestand samt genom spridning av risken för ändrade dödlighetsantaganden genom intern återförsäkring. Frågan kring nuvarande dödlighetsantaganden i branschen bevakas främst via ansvarig aktuarie.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses risken för förlust till följd av ändringar av räntor, marknadspriser på finansiella tillgångar och valutakurser som leder till värdenedgång på bolagets placeringstillgångar. Även de försäkringstekniska avsättningarna påverkas vid en räntjustering, de diskonterade avsättningarna ökar när räntan som används

för diskontering sjunker. Marknadsrisken delas in i kategorierna Ränterisk, Aktiekursrisk, Fastighetsrisk, Spreadrisk, Valutarisk och Koncentrationsrisk.

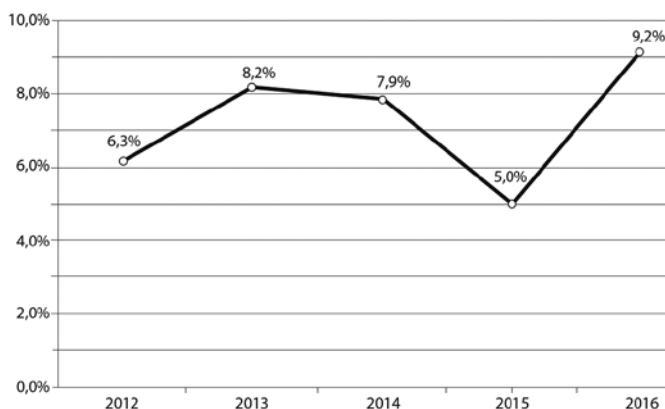
För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads del är det aktierisk tillsammans med koncentrationsrisk som utgör de mest påtagliga riskerna medan valuta- och fastighetsriskerna är mindre omfattande.

Eftersom den övervägande delen av de försäkringstekniska avsättningarna och de finansiella tillgångarna är räntekänsliga, påverkas dessa tillgångar och skulder av en förändring av marknadsräntorna.

Beslut om placeringstillgångarnas sammansättning, och därmed även nivån på bolagets marknadsrisker, utgör centrala beslut i bolagets affärsverksamhet. Genom att fastställa Riskpolicy, Policy för kapitalförvaltningen, Placeringsriktlinjer, Riktlinjer för kapitalhantering och Kapitalplan tillsammans med den framtagna och beslutade Aktsamhetsprincipen fattar bolagets styrelse beslut kring bolagets inställning och tolerans till marknadsrisk. De styrande dokumenten revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får fördela sina placeringstillgångar. Normalportföljen utgör bolagets strategiska allokering och dess sammansättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas.

Det övergripande målet för bolagets kapitalförvaltning är att tillförsäkra att bolagets åtaganden gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Förvaltningen ska eftersträva en stabil avkastning över tid, det vill säga långsiktigt generera en så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet.

I syfte att skapa meravkastning utöver vad kalkylräntan till försäkringsringrörelsen ska ge, har bolaget valt en aktiv förvaltning av tillgångarna, vilket i sin tur medför att den faktiska fördelningen av tillgångar inom intervallen för respektive placeringstillgångar förändras under året. Styrelsen tar därmed ställning till vilken risknivå (normalportföljen) som skall gälla för förvaltningen och till vilken frihet som ges till den operativa förvaltningsorganisationen att försöka höja avkastningen.

Diagrammet ovan visar totalavkastningen på bolagets placeringstillgångar de senaste fem åren.

Finansiella tillgångar och skulder (Mkr)

	Bokfört värde Koncernen		Bokfört värde Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Tillgångar				
Fastighetsinnehav	251,4	244,6	173,9	171,0
Aktier och andelar	1 826,1	1 595,3	1 470,0	1 431,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	674,1	715,6	674,1	715,6
Lån	2,7	2,7	23,7	-
Depåer hos företag som angivit återförsäkring	0,5	0,4	0,5	0,4
Kassa och bank	183,3	156,9	178,7	145,3
Summa tillgångar	2 938,1	2 715,5	2 520,9	2 463,4
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	16,3	16,7	0	0
Summa skulder	16,3	16,7	0	0

Som finansiella tillgångar redovisas även likvida medel, depåer och rörelsefastigheter.

Marknadsriskerna övervakas kontinuerligt och hanteras genom överväganden om vilka placeringar som ger bäst avvägning mellan möjligheter till avkastning och risk. Vidare genomförs stresstester och scenarioanalyser för att analysera effekterna på kapitalkrav, kapitalbas samt kapitalkvot.

Vid varje styrelsemöte erhåller styrelsen en finansrapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur bolagets placeringstillgångar är placerade, samt hur den aktuella allokeringen förhåller sig till normalportföljen. Alla typer av avvikelser gentemot bolagets policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen rapporteras i finansrapporten.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Bolagets aktieexponering består av det strategiska aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB, noterade och onoterade aktier, svenska och utländska aktiefonder samt optionsdelen i aktieindexobligationer. Totalt har bolaget en aktieexponering på 1 826 (1 595) Mkr varav det stra-

tegiska innehavet i Länsförsäkringar AB utgör 749 (668) Mkr. Med aktierisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar.

Bolaget hanterar aktierisk enligt den fastställda normalportföljens uppdelning i tillgångsslag. Aktierisken begränsas genom att ha en god diversifiering bland de aktierelaterade tillgångarna avseende geografisk marknad. Den utländska delen av portföljen ska delas in i tre regioner: USA, Europa och Asien/Emerging markets. Samtliga investeringar ska göras i indexfonder för att underlätta förvaltningsarbetet samt för att uppnå en god riskspridning och likviditet.

För att begränsa effekten av kraftiga fall i aktiekurser används olika typer skyddsstrategier för att uppnå en ekonomisk säkring av tillgångarna, såsom aktieindexobligationer och indexoptioner. Aktieindexobligationer sänker risken i portföljen i och med att det nominella värdet på obligationen återbetalas på förfallodagen. I de fall aktieindexobligationerna ökat kraftigt i värde har bolaget möjlighet att "vinstsäkra" instrumentet för att på så vis motverka effekter av kraftiga börsfall. Bolaget försöker även minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika geografiska regioner.

Känslighetsanalys, aktiekurs (kk)

	2016		2015	
	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
10% nedgång i aktiekurs	-183 000	-142 740	-159 500	-124 410

Tabellen ovan visar hur resultatet påverkas av en nedgång i aktiemarknaden oaktat eventuella säkringsinstrument.

Valutarisk

Bolaget är exponerat mot utländsk valuta genom innehavet i utländska aktier och aktiefonder. Valutarisk är endast tillåten i den utländska aktieportföljen och begränsas av limit för maximal tillåten placering i utländsk valuta. Bolaget har även skulder i utländsk valuta som dock är hänförliga till ett enskilt återförsäkringskontrakt och därför är begränsade. På tillgångssidan uppgår den totala valutaexponeringen till 328 (239) Mkr. Maximalt 30 % av de totala placeringstillgångarna får vara placerade i annan valuta än svenska kronor. I valutaexponeringen ingår en genomlysning av bland annat svenska aktiefonder och optionsdelen i aktieindexobligationer. Valutasäkring för att minska valutarisken är tillåten.

Exponering utländsk valuta, netto (Mkr)

2016				2015			
USD	EUR	GBP	Övriga	USD	EUR	GBP	Övriga
183,9	88,5	13,2	42,1	97,2	50,1	21,6	69,9

Ovanstående tabell visar bolagets nettoexponering i utländsk valuta.

Känslighetsanalys, valutakurs (Mkr)

	2016		2015	
	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
10% nedgång i valutakurs	-32 770	-25 561	-23 880	-18 626

Tabellen ovan visar hur resultatet påverkas av en nedgång av en förändring i valutakurser.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet. Räntebärande placeringar till bunden ränta sjunker i marknadsvärde när räntorna stiger vilket innebär en kostnad för bolaget. Ränteriskens storlek beror på tillgångarnas duration, ju längre löptid desto högre blir ränterisken och desto högre blir följaktligen kostnaden när räntan stiger. Det finns även en ränterisk på skuldsidan, men i motsats till räntebärande tillgångar så uppstår kostnaden för bolaget när räntorna sjunker eftersom skulden då ökar.

Bolaget är exponerat mot ränterisk både på tillgångs- och skuldsidan. På tillgångssidan uppgår bolagets placeringar i räntebärande värdepapper totalt till 674 (716) Mkr. Några räntebärande finansiella skulder finns inte. Bolagets ränteportfölj består huvudsakligen av statsobligationer, statsskuldväxlar, bostadsobligationer och nollkuponobligationer samt räntefonder. En del av ränteförvaltningen är utlagt på ett så kallat diskretionärt förvaltningsuppdrag där ett avtal reglerar hur förvaltningen skall gå till och vilket benchmark som skall vara styrande för förvaltningen. Förvaltaren har även ett mandat att avvika från benchmark för att skapa en möjlighet till överavkastning. Durationen i ränteportföljen uppgår för närvarande till 1,5 (1,8).

Samtliga placeringar i räntebärande värdepapper är i svenska kronor.

På skuldsidan uppkommer ränterisk genom diskontering av försäkringstekniska avsättningar. Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring samt för skadelivränteaaffären. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto efter avgiven återförsäkring) i trafikaffären till 263,4 (268,8) Mkr. Den ackumulerade diskonteringseffekten, det vill säga skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till 38,2 (66,4) Mkr exklusive skadebehandlingsreserv. Vid en ränteförändring påverkas skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade avsttänningar. Division SAK inom Länsförsäkringar AB gör tillsammans med ansvarig aktuarie och Länsförsäkringar AB:s finanschef grundläggande bedömningar för beslut om diskonteringsräntesats för trafikreserven. Den rekommenderade räntesatsen uppgår till 0,60 procent (1,25 procent). Den uppskattade skadekostnaden utgörs av diskonterade värden.

En ränteuppgång påverkar räntebärande tillgångar negativt medan räntebärande skulder och diskonterade försäkringstekniska avsättningar påverkas positivt (en högre diskonteringsränta får till effekt en lägre försäkringsteknisk avsättning)-. Förändringar i räntenivån får en direkt påverkan på bolagets resultat.

Känslighetsanalys, ränterisk (kk)

	2016		2015	
	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
1% nedgång på räntekurvan (100 baspkt)	-38 776	-30 245	-34 896	-24 427
1% uppåt på räntekurvan (100 baspkt)	27 886	21 751	27 424	-21 391

Tabellen ovan visar vilken effekt en förändring i räntenivån har på bolagets resultat.

För att minimera ränterisken samt att få en följsamhet i utvecklingen mellan tillgångar och skulder följs utvecklingen upp löpande. ALM-analys upprättas minst årligen och vid behov om förutsättningarna förändras. Direkta placeringar i räntebärande tillgångar ska i huvudsak utgöras av värdepapper med rating BBB eller bättre. Direkta placeringar får även utgöras av värdepapper med rating BB eller lägre/utan rating, dock maximalt 10% (exklusive Länsförsäkringsgruppen) av totala räntebärande tillgångar.

Fastighetsrisk

Med fastighetsrisk avses förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av priset på fastigheter.

Bolagets exponering i fastigheter uppgår till totalt 251,4 (244,6) Mkr. Den största fastighetsrisken är att fastighetsvärdena sjunker till följd av olika förändringar i omvärlden. För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads del är fastighetsrisken relativt begränsad i och med att direktägda fastigheter endast utgör en mindre del 9 (10) % av bolagets placeringstillgångar. Fastighetsinnehavet är koncentrerat till Kristianstads och Hässleholms tätorter. Den riskexponeringen Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har gällande innehavet i fastighetsbolaget Humlegården beräknas under aktierisk. Eventuella beslut om köp eller försäljning av fastigheter och andelar i Humlegården tas av styrelsen.

Känslighetsanalys, fastighetsrisk (kk)

	2016		2015	
	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Avkastningskravet ökar med 1%	-34 100	-26 598	-33 700	-26 286
Parallellförflyttning nedåt i direktavkastningskrav				

Tabellen ovan visar på den effekt som förändringar i direktavkastningskrav har på bolagets resultat.

Spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor.

Genom innehav i obligationer med kreditrisk och andra räntebärande värdepapper samt övriga lån exponeras bolaget mot risken för att förändrade kreditspreadar påverkar bolaget negativt. Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Bolaget hanterar risken genom att placeringar i räntebärande tillgångar inklusive likvida medel i huvudsak ska utgöras av värdepapper med rating BBB eller bättre. Direkta placeringar får utgöras av värdepapper med rating lägre än BBB eller utan rating, dock maximalt 10 % (exklusive Länsförsäkringsgruppen) av de totala räntebärande tillgångarna. Spreadrisken bedöms därför vara liten.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har heller inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Kreditbetyg räntebärande placeringar (Mkr)

	2016	2015
AAA-AA	416	497
A-BBB	359	336
<BBB	83	39

Diagrammet visar hur bolagets räntebärande placeringar fördelar sig på olika kreditbetyg, i förhållande till föregående år.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisken är risken för att förluster till följd av att placeringstillgångarna inte är väl diversifierade. Koncentrationsrisken motverkas primärt genom diversifiering av koncernens placerings-tillgångar, genom beslut om högsta exponering per motpart i finansiella derivat, genom beslut om högsta exponering per återförsäkringsgivare och genom fakultativ återförsäkring av enskilt mycket stora försäkrade risker. Bolagets strävan är att ha en väldiversifierad placeringsportfölj avseende exempelvis sammansättning av tillgångsslag, geografiska marknader och enskilda emittenter. Normalportföljens limitnivåer för respektive tillgångsslag stöder detta.

Bolagets ledning och styrelse tar återkommande del av rapporteringen om koncernens stora exponeringar och riskkoncentrationer. Placeringstillgångar är väsentligen väl diversifierade och koncentrationsrisken är framförallt begränsad till strategiska aktieinnehav i Länsförsäkringar AB.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. Bolaget har valt att dela in motpartsriskerna i kategorierna motpartsrisiker inom avgiven återförsäkring, motpartsrisiker i finansiella derivat (placeringstillgångar) och annan motpartsrisk.

Enligt bolaget Riskpolicyn är motpartsrisiker nödvändiga risker som begränsas via gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating för risker kopplat till återförsäkring. Motpartsrisiker kopplat till finansiella derivat begränsas genom att Bolaget säkerställer att motpart har en god rating.

Bolagets motparter ska ha en god återbetalningsförmåga och begränsar sina motpartsrisiker genom att endast banker med rating som överstiger BBB får hantera Bolagets likvida medel.

Vid fakultativ återförsäkring ska motparter och dess återbetalningsförmåga bedömas och motparterna får inte ha lägre rating enligt Standard & Poor än BBB.

Motpartsrisk inom placeringstillgångarna

Med motpartsrisk inom placeringstillgångarna avses risken för att motparten vid handel av finansiella derivat inte kan fullfölja sina åtaganden. Motpartsrisken inom placeringstillgångarna innefattar även risken för att banken som innehar bolagets likvida medel (innehav på inlåningskonton) inte kan fullfölja sina åtaganden.

Motpartsrisken i bolagets placeringstillgångar (finansiella derivat och likvida medel) bedöms vara relativt liten genom att risken begränsas av krav på motpartens kreditvärdering (rating) samt limiter för maximal exponering. Placeringar får endast göras i instrument med hög kreditvärdighet och placeringarna görs hos olika emittenter för att ytterligare sprida risken. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.

Motpartsrisk i avgiven återförsäkring

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre

avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Kreditbetyg återförsäkring, procentuell fördelning per ratingkategori

	2016	2015
AAA	-	-
AA	41,9%	44,8%
A	56,3%	54,0%
BBB	0,0%	0,7%
Not rated*	1,72%	0,5%
Totalt	100%	100%

*Länsförsäkringsbolagen delar på Agrias återförsäkring. Marine XL samt Länsförsäkringars internationella retroaffär

Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna pooler som ger länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger det enskilda bolagets självbehåll upp till skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare. Motpartsrisken i den avgivna återförsäkringen bedöms därför vara relativt liten. Bolaget har på balansdagen 177 (211) Mkr i återförsäkrares andel av oreglerade skador, av dessa avser endast en mindre del externa återförsäkrare.

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkrings-tekniska skulder. Bolaget har ett antal innehav som kan anses vara relativt illikvida, framförallt innehaven i Länsförsäkringar AB, Humlegården och de fastigheter som bolaget äger. Huvuddelen av bolagets placeringsportfölj är dock av likvid karaktär med placeringar i värdepapper och fonder med god likviditet. För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som princip att alltid hålla en likviditet (kassa och bankmedel) som uppgår till summan av en månads löpande driftskostnader och skadeutbetalningar, dvs en månads normala betalningsflöden. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 43 (42) Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionersättningar från Länsförsäkringar Bank/Liv/Fond och Agria uppgår till cirka 8 (8) Mkr.

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar (Mkr)

	Totalt	Redovisat värde		Kassaflöden		
		Varav utan kontraktssenliga förfall	Varav med kontraktssenliga förfall	< 1 år	1-5 år	> 5 år
Utfall 2016						
Finansiella tillgångar	2 938,1	2 666,0	272,1	61,9	179,2	31,0
Försäkringstekniska avsättningar, f.e.r.	1 085,2	1 085,2	0	437,4	190,7	457,1
Utfall 2015						
Finansiella tillgångar	2 717,5	2 464,7	252,8	2,8	187,9	62,1
Försäkringstekniska avsättningar, f.e.r.	1 093,3	1 093,3	0	432,5	168,9	491,9

Tabellerna visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna delas in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt där flöden inte är kända. Dessutom visar tabellerna även det förväntade kassaflödet för bolagets försäkringstekniska avsättningar.

Operativa risker

Operativa risker är risken för förluster till följd av icke ändamåls- enliga eller misslyckande interna processer, mänskliga fel, system eller externa händelser. En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Bolaget arbetar kontinuerligt med att identifiera, följa upp och förebygga olika operativa risker. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

Operativa risker delas in i kategorierna intern brottslighet, extern brottslighet, anställningsförhållanden och arbetsmiljö, affärsförhållanden, skada på fysiska tillgångar, avbrott och störningar i verksamhet och system, transaktionshantering och processtyrning.

Identifiering av operativ risk sker vid de årliga riskgenomgångarna för samtliga bolagets huvudprocesser. Summan av dessa ligger i linje med det beräknade utfallet enligt schablon i standardformeln.

Riskreducerande åtgärder vidtas om riskbedömning överstiger det för bolaget fastställda materialitetsbeloppet på 400 kkr. Valet av åtgärd för att reducera den operativa risken varierar i hög grad som följd av riskernas olika karaktär. Föreskrivna generella åtgärder enligt bolagets Riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll är följande; styrande dokument, förändringar i bolagets interna regelverk, företagsövergripande kontroller, nyckelkontroll, utbildning och process/rutinförändringar.

Nyckelkontroller har införts med syfte att säkerställa att processernas resultat är korrekta och kompletta samt för att dokumentera och samla information för rapportering. En annan viktig del av risikarbetet är incidentrapportering. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara. Bolaget är sedan flera år tillbaka miljöcertifierat enligt ISO 14001.

Målet för bolagets arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Detta förutsätter en effektiv hantering av de operativa riskerna. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av Bolagets verksamhet.

Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part. Däremot kan bolaget genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll minska risken för att operativa risker materialiseras och kan därmed reducera de konsekvenser som kan uppstå till följd av operativa risker. Kostnader för hantering och kontroll av operativ risk ska stå i rimlig proportion till den kostnad eller förlust som kan uppstå om risken materialiseras.

Affärsrisker

Med affärsrisk avses risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjänning och rykten. Affärsriskerna behandlas primärt inom ramen för den strategiska planeringen och i den årliga processen för affärsplanering. Analysen av bolagets affärsrisker genomförs årligen i form av en riskworkshop där riskkontroll och företagsledningen deltar.

Strategisk risk

Strategisk risk består av risken till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, omvärldsförändringar och institutionella förändringar. Förmågan hos styrelse, vd och företagsledning att planera, organisera och följa upp samt att kontinuerligt bevaka marknadsförutsättningar och institutionella förändringar är förstas av stor betydelse för att hålla den strategiska risken under kontroll. Den strategiska risken påverkas vid större förändringar av verksamhetens inriktning. Ett felaktigt strategiskt beslut kan leda till förlustbringande verksamhet. Strategisk risk omfattar även oförmåga att anpassa bolagets verksamhet till förändringar i omvärlden.

Strategisk risk hanteras inom ramen för bolagets årliga affärsplaneringsprocess, inklusive ERSA. I denna analyseras omvärldsförutsättningar, interna förutsättningar och konkurrenssituationen. Risker identifieras, bedöms och kortsiktiga och långsiktiga åtgärder som bolaget behöver vidtas beslutas. Detta genomförs i samband med en riskworkshop tillsammans med företagsledningen, för att säkerställa att målen uppnås. Processen avslutas med att bolagets ledning och styrelse tar ställning till affärsplanen, inklusive prioriterade aktiviteter av större betydelse. Styrelsen och ledningen följer sedan under året upp beslutade riskåtgärder, strategier och affärsplanens aktiviteter. Då oförutsedda händelser inträffar av större strategisk betydelse hanteras de ad hoc genom analyser och behandling i styrelse och företagsledning. Innan beslut om större förändringar i verksamheten upprättas risk- och konsekvensanalyser, som utgör en del av beslutsunderlaget.

Intjänings risk

Intjäningsrisk är risken för förluster till följd av oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar eller från en oväntad ökning av kostnader från exempelvis svag arbetsproduktivitet. Intjäningsrisk tar sin utgångspunkt i marknadsförutsättningar och hur affären drivs och söker fånga risker i det perspektivet. Det är med den utgångspunkten intjäningsrisk beskrivs här. Det finns dock överlappning mot andra riskkategorier.

För bolaget består intjäningsrisken främst i konkurrenters agerande på marknaden och vår förmåga att förekomma eller anpassa oss i marknadens utveckling.

För den mottagna affären från Länsförsäkringar AB, främst inom Bank, finns en intjäningsrisk i form av minskade provisionsintäkter. Risk för reducering av provisionsintäkter finns bland annat till följd av kreditförluster, då bolaget bekostar minst 80 % av konstaterad kreditförlust. Vilket regleras genom avdrag på innevarande års provisionsintäkt. Allmänt hanteras risken genom att bolaget fortlöpande följer utvecklingen av intäkter och kostnader.

Ryktesrisk

Ryktesrisk är svår att bedöma men likväl en risk som är förödande om den inträffar för en verksamhet som bygger på ett väl inarbetat varumärke som Länsförsäkringar har. Ryktesrisken är risken för förlorat anseende hos kunder, anställda, myndigheter etc., vilket kan leda till minskade intäkter och ett försämrat värde i varumärket. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad lokala förankring innebär ett särskilt ansvar – precis som det ger en unik möjlighet till individuellt bemötande. De tjänster som erbjuds beskrivs med tydlighet och ärlighet, för att ge kunden möjlighet att fatta väl avvägda beslut. Länsförsäkringars varumärke står för det nära, det kundägda, det tillgängliga och ett engagerat och personligt bemötande. Varumärket betyder mycket för samtliga bolag inom Länsförsäkringsgruppen. Eftersom nedlagd möda att bygga varumärket under lång tid kan raderas på mycket kort tid är det en centralt prioriterad fråga i hela Länsförsäkringsgruppen att skydda varumärket.

För att löpande identifiera och bedöma ryktesrisk krävs en kontinuerlig bevakning av vad som skrivs/sägs om Länsförsäkringar i media. Utifrån detta vidtas lämpliga åtgärder och aktiviteter av företagsledningen.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads ägare är kunderna. Denna ömsesidighet innebär en reell tillgång avseende trovärdighet av att bolaget agerar för kundernas bästa. Om negativ ryktesspridning uppstår hanteras det genom snabbt agerande och tydlig dialog med både kunder och medier.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Liv försäkringar AB, Länsförsäkringar Fondförsäkringar AB respektive Länsförsäkringar Bank AB räkning. Som ersättning för detta får Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad provision.

Annulationsansvar i förmedlad livaffär

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv försäkringar AB är till viss del förenad med ett annulationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad. Annulationsansvaret var i grunden treårigt men från och med 2015 då det kom en ny ersättningsmodell från Fondlivbolaget slopades detta. I

den nya modellen finns inte annulationsansvaret kvar utan detta kommer att fasas ut under de kommande tre åren, för försäkringar tecknade från den 1/1 2015.

Risk i förmedlad bankaffär

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank AB regleras hur stor ersättning bolaget skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall stå för minst 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank AB. Avräkningen kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida inbetalningar av provisionsersättning. För år 2016 är denna risk begränsad till 30,6 (29,3) Mkr av årets provisionsersättning. Avsättning för befarade kreditförluster är gjord med 0,6 (0,6) kkr. Bolagets ansvar redovisas under rubriken Ansvarsförbindelser i balansräkningen.

Risker i samband med medlemskap i Trafikförsäkringsföreningen (TFF)

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet från Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs på Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig vara otillräckliga. Prognosen för Trafikförsäkringsföreningens verksamhet för 2016 visar på ett nettounderskott på 293 (171) Mkr varav Länsförsäkringsgruppens andel av detta uppgick till 116 (63) Mkr.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING (Belopp i kkr)

Om inget annat anges, avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget.

NOT 3 Premieinkomst

	2016	2015
Direkt försäkring i Sverige	487 322	473 530
Mottagen återförsäkring*	35 109	33 331
Summa premieinkomst	522 431	506 861

NOT 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

	2016	2015
Överförd kapitalavkastning	16 129	4 044
Räntesats olycksfall	0,0	0,2
Räntesats trafik	0,8	1,5
Räntesats övrigt	0,0	0,0

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta på summan av halva premieintäkten och genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning.

Använd räntesats utgör för olycksfallsaffären genomsnittlig räntenivå 2016 för statsobligationer med fem års löptid och för övrig affär, förutom trafik, medelvärde för 90-dagars statsskuldväxlar under året. Räntesats för trafik är densamma som för diskonteringen med tillägg av 0,25 procentenhet.

NOT 5 Försäkringsersättningar

	2016			2015		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Utbetalda försäkringsersättningar	316 413	-31 749	284 664	318 821	-40 606	278 215
Skaderegleringskostnader	50 647	0	50 647	34 699	0	34 699
Utbetalda försäkringsersättningar	367 060	-31 749	335 311	353 520	-40 606	312 914
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	1 417	18 835	20 252	-44 835	21 180	-23 655
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador	-1 290	14 938	13 648	31 054	4 716	35 770
Skaderegleringskostnader	-789	0	-789	-1 663	0	-1 663
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-662	33 773	33 111	-15 444	25 896	10 452

NOT 6 Driftskostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Anskaffningskostnader	-34 367	-35 099	-34 367	-35 099
Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader	1 000	-211	1 000	-211
Administrationskostnader	-47 156	-51 326	-47 156	-49 863
Provisioner i avgiven återförsäkring	-397	4 533	-397	4 533
Summa driftskostnader	-80 920	-82 103	-80 920	-80 640
Totala driftskostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	-98 229	-88 248	-98 229	-88 248
Provisioner och vinstandelar i mottagen återförsäkring	-349	4 533	-349	4 533
Lokalkostnader	-4 572	-12 407	-4 572	-12 407
Avskrivningar	-826	-2 316	-826	-853
Revision	-660	-680	-660	-680
Andra konsultationer	-19 044	-11 378	-19 044	-11 378
Övrigt	-56 867	-49 122	-56 867	-49 122
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-397	-3 362	-397	-3 362
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär	42 360	36 022	42 360	36 022
Summa totala driftskostnader före funktionsindelning	-138 584	-126 958	-138 584	-125 495
Avgår:				
Förändring i förutbetalda anskaffningskostnader	1 000	-211	1 000	-211
Driftskostnad för finans och fastighet	6 657	4 485	6 657	4 485
Kostnader för förmedlad affär, netto	-640	5 882	-640	5 882
Skaderegleringskostnader	50 647	34 699	50 647	34 699
Summa avdrag	57 664	44 855	57 664	44 855
Driftskostnader i sakförsäkringsrörelsen	-80 920	-82 103	-80 920	-80 640

I koncernen har utvecklingskostnader för länsförsäkringsgruppens gemensamma system inte belastat driftskostnader utan aktiverats som immateriell tillgång. Avskrivning sker på 5 år.

NOT 7 Samgåendekostnader

	2016	2015
IB	4 324	4 324
IT-kostnader	0	0
Konsulter, till exempel revisorer, biträdande projektledare, ekonomikonsult och jurist	0	0
Upplösning	-2 324	0
UB Reserv för återstående samgåendekostnader	2 000	4 324

NOT 8 Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - koncernen 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	183 399	0	0	0	183 399
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	6 741	0	0	0	6 741
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	0	0
Summa	190 140	0	0	0	190 140

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	0	0
Övriga skulder	0	0	0
Summa	0	0	0

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - koncernen 2015

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	116 056	0	0	0	116 056
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	-5 334	0	0	0	-5 334
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	0	0
Summa	110 722	0	0	0	110 722

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	0	0
Övriga skulder	0	0	0
Summa	0	0	0

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - moderbolaget 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	124 216	0	0	0	124 216
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	6 741	0	0	0	6 741
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	0	0
Summa	130 957	0	0	0	130 957

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	0	0
Övriga skulder	0	0	0
Summa	0	0	0

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - moderbolaget 2015

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	65 083	0	0	0	65 083
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	-5 334	0	0	0	-5 334
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	0	0
Summa	59 749	0	0	0	59 749

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	0	0
Övriga skulder	0	0	0
Summa	0	0	0

NOT 9 Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Hysesintäkter från byggnader och mark	19 160	26 995	10 932	18 629
Övriga intäkter från fastighetsförvaltningen	0	0	0	0
Utdelning på aktier och andelar	16 508	15 583	16 508	10 971
Ränteintäkter m.m.				
obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 234	6 868	5 234	6 868
övriga ränteintäkter	57	750	57	750
Valutakursvinster, netto	23 665	466	23 665	466
Realisationsvinster				
aktier och andelar	37 551	54 230	37 551	54 230
räntebärande värdepapper	5 183	7 687	5 183	7 687
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	9	0	9
Summa kapitalavkastning, intäkter	107 358	112 588	99 130	99 610

NOT 10 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Orealiserat resultat				
byggnader och mark	2 951	-14 940	2 951	-14 940
aktier och andelar	177 811	64 768	118 628	13 795
räntebärande värdepapper	4 427	-10 541	4 427	-10 541
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	185 189	39 287	126 006	-11 686

NOT 11 Kapitalavkastning, kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Driftskostnader från byggnader och mark	-10 256	-17 602	-5 452	-12 824
Kapitalförvaltningskostnader	-6 657	-4 485	-6 657	-4 485
Räntekostnader m.m.				
fastighetslån	-1 030	-1 138	0	0
övriga räntekostnader	-9	-8	-9	-8
Valutakursförluster, netto	-355	-177	-355	-177
Realisationsförluster, netto				
aktier och andelar	-31 963	-2 942	-31 963	-2 942
räntebärande värdepapper	-2 869	-2 480	-2 869	-2 480
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	0	-1 352	0	-1 352
Summa kapitalavkastning, kostnader	-53 139	-30 184	-47 305	-24 268

NOT 12 Övriga intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Provision m.m. för Liv, Bank, Fond och Fastighetsförmedling	58 672	56 315	58 672	56 315
Driftskostnader för Liv, Bank, Fond och Fastighetsförmedling	-58 032	-62 196	-58 032	-62 196
Summa övriga intäkter och kostnader	640	-5 881	640	-5 881

NOT 13 Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	2016	2015
Avsättning till säkerhetsreserv	0	0
Avsättning till/upplösning av periodiseringsfond	-14 805	-18 102
Summa bokslutsdispositioner	-14 805	-18 102

NOT 14 Skatter

Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Aktuell skattekostnad				
Periodens skattekostnad	-14 022	-21 845	-13 579	-21 401
Tidigare års skattekostnad	-1	-1	-1	-1
Summa aktuell skattekostnad	-14 023	-21 846	-13 580	-21 402
Uppskjuten skattekostnad				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader				
byggnader och mark	-1 181	2 843	-1 181	2 843
aktier och andelar	-27 747	-3 034	-27 747	-3 034
obligationer och andra räntebärande värdepapper	-974	2 319	-974	2 319
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-3 345	-4 081	0	0
Uppskjuten skatt på aktiverade utvecklingskostnader	0	322	0	0
Summa uppskjuten skattekostnad	-33 247	-1 631	-29 902	2 128
Summa skatt på årets resultat	-47 270	-23 477	-43 482	-19 274

Avstämning av effektiv skatt

		2016		2015
Koncernen				
Resultat före skatt		256 887		158 838
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22,0%	-56 515	22,0%	-34 944
Tidigare års skatt	0,0%	0	0,0%	-1
Ej avdragsgilla kostnader	0,6%	-1 506	0,2%	-312
Ej skattepliktiga intäkter	0,0%	21	-0,6%	1 031
Ej redovisade intäkter	-4,4%	11 370	-7,1%	11 214
Ej redovisade kostnader	0,0%	0	0,0%	0
Schablonintäkt på investeringsfond	0,2%	-576	0,3%	-402
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0%	-64	0,0%	-63
Redovisad effektiv skatt	18,4%	-47 270	14,8%	-23 477
Moderbolaget				
Resultat före skatt		180 505		84 164
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22,0%	-39 711	22,0%	-18 516
Tidigare års skatt	0,0%	0	0,0%	1
Ej avdragsgilla kostnader	0,8%	-1 504	0,4%	-310
Ej skattepliktiga intäkter	0,0%	21	0,0%	13
Ej redovisade intäkter	1,2%	-2 181	0,0%	0
Ej redovisade kostnader	-0,3%	532	0,0%	0
Schablonintäkt på investeringsfond	0,3%	-576	0,5%	-402
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0%	-63	0,1%	-60
Redovisad effektiv skatt	24,1%	-43 482	22,9%	-19 274

Skatteskuld

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Aktuell skatteskuld				
Periodens skattekostnad	2 103	10 032	1 931	9 592
Tidigare års skattekostnad	8 734	616	8 212	0
Summa aktuell skatteskuld	10 837	10 648	10 143	9 592
Uppskjuten skatteskuld				
byggnader och mark	16 634	15 453	16 634	15 453
aktier och andelar	141 797	109 834	141 797	109 834
obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 506	6 747	3 506	6 747
Uppskjuten skatteskuld på obeskattade reserver	117 520	114 174	0	0
Uppskjuten skatteskuld på aktiverade utvecklingskostnader	4 578	4 578	0	0
Summa uppskjuten skatteskuld	284 035	250 786	161 937	132 034
Summa skatteskuld	294 872	261 434	172 080	141 626

Uppskjuten skatt har beräknats efter 22 procent.

Förändringen mellan åren har redovisats som uppskjuten skattekostnad eller uppskjuten skatteintäkt.

NOT 15 Immateriella tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	28 461	28 461	0	0
Årets inköp	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	28 461	28 461	0	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-26 775	-24 716	0	0
Årets avskrivningar	-595	-2 059	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-27 370	-26 775	0	0
Summa immateriella tillgångar	1 091	1 686	0	0

Förvärvade immateriella tillgångar avser utvecklingskostnader för gemensamma system. Beräknad nyttjandeperiod är 5 år och avskrivning sker med 20 procent årligen. Aktivering sker enbart i koncernen.

NOT 16 Byggnader och mark

	Koncernen			Moderbolaget
	Förvaltnings- fastigheter	Rörelse- fastigheter	Totalt	Byggnader och mark
Ingående verkligt värde 2016-01-01	155 908	88 673	244 581	171 025
Anskaffningsvärde	147 325	70 620	217 945	136 654
Investeringar i fastigheterna	0	0	0	0
Nyförvärv	0	0	0	0
Ackumulerade avskrivningar	-8 845	-1 091	-9 936	-1 090
Orealiserad värdeförändring	15 966	22 326	38 292	38 291
Utgående verkligt värde 2016-12-31	154 446	91 855	246 301	173 855

	Koncernen			Moderbolaget
	Förvaltnings- fastigheter	Rörelse- fastigheter	Totalt	Byggnader och mark
Ingående verkligt värde 2015-01-01	157 019	83 795	240 814	166 147
Anskaffningsvärde	147 325	50 680	198 005	116 714
Investeringar i fastigheterna	0	19 940	19 940	19 940
Nyförvärv	0	0	0	0
Ackumulerade avskrivningar	-7 734	-969	-8 703	-968
Orealiserad värdeförändring	16 317	19 022	35 339	35 339
Utgående verkligt värde 2015-12-31	155 908	88 673	244 581	171 025

Av bolagets 12 fastigheter är 8 rörelsefastigheter och resterande förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheter redovisas enligt verkligt värde-metoden.

Förvaltningsfastigheterna består av ett antal hyresfastigheter som hyrs ut till utomstående hyresgäster. Hyreskontrakt avseende kontor och butiker upprättas initialt normalt på en hyrestid som omfattar tre år. Före avtalstidens utgång sker omförhandling med hyresgästen med avseende på hyresnivå och övriga villkor i avtalet, om avtalet inte är uppsagt.

Metod för värdering av fastigheter redovisas i not 1.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad nyttjar som kontor 2 400 kvm i fastigheten Badaren 11 i Hässleholm samt 3 120 kvm i fastigheten Fotangeln 5 i Kristianstad.

Påverkan på periodens resultat - koncernen/moderbolaget

Koncernen/Moderbolaget	2016	2015
Hyresintäkter	19 160	26 995
Direkta kostnader för fastigheter som genererar hyresintäkter under perioden	7 361	6 894
Direkta kostnader för fastigheter som inte genererar hyresintäkter under perioden	2 895	10 708

NOT 17 Aktier och andelar i koncernföretag

Innehav i dotterföretag	Dotterföretagets säte, land	Ägarandel i %	
		2016	2015
AB Tivoliparken	Kristianstad, Sverige	100	100
Kristianstad Granaten AB	Kristianstad, Sverige	100	100
Doktors Backe AB	Hässleholm, Sverige	100	100

Moderbolaget

Akkumulerade anskaffningsvärden	2016	2015
Vid årets början	127 406	127 406
Inköp	0	0
Aktieägartillskott	0	0
Försäljningar	0	0
Nyemission	0	0
Utgående balans 31 december	127 406	127 406

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag

Dotterföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	
			2016	2015
AB Tivoliparken, 556684-8247, Kristianstad	100	100	92 398	92 398
Kristianstad Granaten AB, 556937-2575, Kristianstad	100	100	20 258	20 258
Doktors Backe AB, 556637-9755, Hässleholm	300	100	14 750	14 750
Summa			127 406	127 406

Det verkliga värdet för fastigheterna i dotterbolagen Doktors Backe, Kristianstad Granaten AB och innehavet i AB Tivoliparken har fastställts genom substansvärdeberäkning. Substansvärdet för Humlegården fastställs genom en årlig extern marknadsvärdering. Innehavet av de tre bostadsfastigheterna i Doktors Backe och fastigheten i Kristianstad Granaten AB fastställs genom en marknadsvärdering av fastigheterna enligt de principer som anges i årsredovisningen not 15.

Marknadsvärdet för dotterbolagen uppgår för Kristianstad Granaten AB till 43,5 (40) miljoner för AB Tivoliparken till 347 (289) miljoner kr och för Doktors Backe AB till 15 (15) miljoner.

NOT 18 Aktier och andelar i intresseföretag**Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i intresseföretag**

Intresseföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	
			2016	2015
LF Affärsservice Sydost AB, 556896-7425, Kristianstad	2 000	33	100	100

NOT 19 Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - koncernen 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 821 477	0	0	0	1 821 477
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	674 090	0	0	0	674 090
Upplupen ränteintäkt	0	0	0	0	0
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 652	0	2 652
Summa	2 495 567	0	2 652	0	2 498 219

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	16 254	16 254
Övriga skulder	0	22 653	22 653
Summa	0	38 907	38 907

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - koncernen 2015

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 595 247	0	0	0	1 595 247
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	715 559	0	0	0	715 559
Upplupen ränteintäkt	0	0	0	0	0
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 652	0	2 652
Summa	2 310 806	0	2 652	0	2 313 458

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	16 678	16 678
Övriga skulder	0	13 632	13 632
Summa	0	30 310	30 310

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - moderbolaget 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 470 034	0	0	0	1 470 034
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	674 090	0	0	0	674 090
Upplupen ränteintäkt	0	0	0	0	0
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 652	0	2 652
Summa	2 144 124	0	2 652	0	2 146 776

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	0	0
Övriga skulder	0	21 279	21 279
Summa	0	21 279	21 279

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - moderbolaget 2015

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 303 582	0	0	0	1 303 582
Obligationer, andra räntebärande tillgångar	715 559	0	0	0	715 559
Upplupen ränteutäkt	0	0	0	0	0
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 652	0	2 652
Summa	2 019 141	0	2 652	0	2 021 793

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	0	0	0
Övriga skulder	0	22 718	22 718
Summa	0	22 718	22 718

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde - koncernen 2016

Belopp i kkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Förvaltningsfastigheter	0	0	154 446	154 446
Aktier och andelar	669 794	783 431	368 252	1 821 477
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	664 103	9 987	0	674 090
Övriga placeringstillgångar	0	0	2 652	2 652
Summa	1 333 897	793 418	525 350	2 652 665

Förändringar i beloppen för nivå 3 är beroende på värdeökning med 60,7 mkr periodens nyanskaffning 0 mkr och avyttringar 13,8 mkr.

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde - koncernen 2015

Belopp i kkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Förvaltningsfastigheter	0	0	155 908	155 908
Aktier och andelar	510 482	764 853	319 912	1 595 247
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	687 808	27 751	0	715 559
Övriga placeringstillgångar	0	0	2 652	2 652
Summa	1 198 290	792 604	478 472	2 469 366

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde – moderbolaget 2016

Belopp i kkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	669 794	783 431	16 809	1 470 034
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	664 103	9 987	0	674 090
Övriga placeringstillgångar	0	0	2 652	2 652
Summa	1 333 897	793 418	19 461	2 146 776

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde – moderbolaget 2015

Belopp i kkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	510 482	764 853	28 247	1 303 582
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	687 808	27 751	0	715 559
Övriga placeringstillgångar	0	0	2 652	2 652
Summa	1 198 290	792 604	30 899	2 021 793

Förändringar i beloppen för nivå 3 är beroende av värdeökning med 2,4 mkr periodens nyanskaffning 0 mkr och avyttringar 13,8 mkr.

Nivå 1 består av verkligt värde på en aktiv marknad. Nivå 2 består av verkligt värde som bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Nivå 3 består av verkligt värde utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. För innehavet i AB Tivoliparken görs en marknadsvärdering av bolagets fastigheter av oberoende värderare vart tredje år. Under löpande år sker en värdering i enlighet med grunderna för substansvärdering. Substansvärdet utgår från årligt resultat i bolaget efter skatt. Substansvärdet utgör därför en rimlig approximation av verkligt värde. Bolagets aktieinnehav i LFAB (nivå 2) har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll, enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas till övriga ägare till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet aktiernas verkliga värde.

Vinster och förluster av finansiella instrument och förvaltningsfastigheter redovisas i resultaträkningen i not 8. Inga överföringar har under året skett från eller till nivå 3 från övriga belopp som redovisas i nivå 1 och 2.

Anskaffningsvärden och verkliga värden på aktier och andelar

	Anskaffnings värde 2016	Verkligt värde	Anskaffnings värde 2015	Verkligt värde
Noterade aktier och andelar				
Svenska aktier och andelar	216 097	352 358	203 846	313 971
Utländska aktier och andelar	309 043	340 311	241 633	273 924
Onoterade aktier och andelar				
Länsförsäkringar AB	293 419	747 264	293 419	666 469
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	280	1 125	280	1 061
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB	1 000	745	1 000	741
Övriga svenska aktier och andelar	18 602	25 991	22 603	30 592
Övriga utländska aktier och andelar	4 056	2 240	34 056	16 824
Summa moderbolaget	842 497	1 470 034	796 837	1 303 582
Tillkommer koncernen:				
Humlegården Holding 1-3	92 303	313 546	92 303	259 517
Länsförsäkringar PE-Holding Secondary	26	34 354	26	29 360
Doktors Backe AB	0	3 543	0	2 788
Summa koncernen	934 826	1 821 477	889 166	1 595 247

Anskaffningsvärden och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper

Utgivna av:	Anskaffnings värde 2016	Verkligt värde	Anskaffnings värde 2015	Verkligt värde
Noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Landshypotek	13 000	13 057	13 000	13 045
Länsförsäkringar Penningsmarkandsfond	0	0	232 401	236 369
Länsförsäkringar Obligationsfond	0	0	101 988	113 595
Länsförsäkringar Räntefond	414 911	433 635	0	0
Enter Return Räntefond	0	0	28 269	29 232
Carnegie Likviditetsfond	0	0	30 348	31 817
Svenska statens realränteobligationer	0	0	0	0
Onoterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Övriga svenska emittenter	23 920	24 020	77 320	76 447
Övriga utländska emittenter	187 541	203 378	201 941	215 054
Summa	639 372	674 090	685 267	715 559

Verkliga värden på finansiella instrument

I Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads balansräkning uppgår verkligt värde och redovisat värde till samma belopp för samtliga finansiella tillgångar och skulder. När det gäller balansposterna aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper, har verkligt värde fastställts som aktuell köpkurs på aktiva marknader.

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dess priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuellt framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurser. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

I balansposten aktier och andelar ingår onoterade aktier till ett värde av 381,5 (340,8) Mkr förutom värdet på Länsförsäkringar AB som uppgår till 747,2 (666,5) Mkr. Värdet på dessa aktier har fastställts till anskaffningsvärde respektive ett bedömt marknadsvärde.

För övriga tillgångar och skulder är anskaffningsvärdet en tillräcklig approximation av verkligt värde eftersom löptiden på dessa finansiella tillgångar och skulder är mycket kort (mindre än 6 månader). Skulder till kreditinstitut löper med rörlig ränta vilket innebär att en förändring i marknadsvärdena bara påverkar det verkliga värdet marginellt. Redovisat värde är därför en tillräcklig approximation av verkligt värde.

NOT 20 Fordringar avseende direkt försäkring

	2016	2015
Fordringar hos försäkringstagare	131 155	122 826
Fordringar hos försäkringsbolag	28 004	25 842
Summa fordringar avseende direkt försäkring	159 159	148 668

Av fordringar på försäkringstagare väntas 0 kkr bli återvunna mer än tolv månader efter balansdagen.

NOT 21 Övriga materiella tillgångar och varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Materiella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	15 431	13 582	15 376	13 527
Årets inköp	0	1 849	0	1 849
Utrangeringar	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	15 431	15 431	15 376	15 376
Ingående ackumulerade avskrivningar	-11 653	-10 799	-11 598	-10 744
Årets avskrivningar	-825	-854	-825	-854
Utrangeringar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 478	-11 653	-12 423	-11 598
Summa materiella tillgångar	2 953	3 778	2 953	3 778
Varulager				
Lager av skadeförebyggande produkter	150	184	150	184
Summa materiella tillgångar och varulager	3 103	3 962	3 103	3 962

NOT 22 Upplupna ränte- och hyresintäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Upplupna ränteintäkter	83	99	83	99
Upplupna hyresintäkter	271	274	271	274
Summa upplupna ränte- och hyresintäkter	354	373	354	373

NOT 23 Förutbetalda anskaffningskostnader

	2016	2015
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	13 675	13 675
Årets avsättning	14 463	13 464
Årets avskrivning	-13 675	-13 675
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	14 463	13 464
Anskaffningskostnad med avskrivningstid inom ett år.	14 463	13 464

NOT 24 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Förskottsbetalda hyreskostnader	699	752	699	752
Upplupna premier	0	0	0	0
Upplupna intäkter	9 448	5 612	9 448	5 612
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7 362	2 519	7 238	2 369
Summa övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17 509	8 883	17 385	8 733

NOT 25 Obeskattade reserver

	Moderbolaget	
	2016	2015
Utjämningsfond	22 948	22 948
Säkerhetsreserv	434 678	434 678
Periodiseringsfond räkenskapsår 2010	0	4 195
Periodiseringsfond räkenskapsår 2011	3 057	3 057
Periodiseringsfond räkenskapsår 2012	15 128	15 128
Periodiseringsfond räkenskapsår 2013	1 100	1 100
Periodiseringsfond räkenskapsår 2014	6 000	6 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2015	31 000	31 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2016	19 000	0
Summa obeskattade reserver	532 911	518 106

NOT 26 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risk		Totalt	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Ingående balans	210 238	200 637	0	0	210 238	200 637
Under året intjänad premie från tidigare räkenskapsår	-210 238	-200 637	0	0	-210 238	-200 637
Årets avsättning	222 774	210 238	0	0	222 774	210 238
Utgående balans	222 774	210 238	0	0	222 774	210 238

NOT 27 Avsättning för oreglerade skador

	2016			2015		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
IB Rapporterade skador	486 124	-89 853	396 271	537 392	-112 962	424 430
IB Inträffade ej rapporterade skador	582 051	-142 825	439 226	554 022	-149 800	404 222
Avsättning för skaderegleringskostnader	28 294	0	28 294	29 957	0	29 957
Diskonteringsdifferens	-66 421	21 617	-44 804	-75 880	25 805	-50 075
Ingående balans	1 030 048	-211 061	818 987	1 045 491	-236 957	808 534
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	344 623	-8 813	335 810	342 876	-24 630	318 246
Utbetalda försäkringsersättningar	-316 414	31 749	-284 665	-324 336	40 606	-283 730
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år	-28 871	10 837	-18 034	-33 984	9 920	-24 064
Utgående balans	1 029 386	-177 288	852 098	1 030 047	-211 061	818 986
Utgående balans består av:						
UB Rapporterade skador	480 234	-67 836	412 398	486 124	-89 853	396 271
UB Inträffade ej rapporterade skador	559 895	-118 183	441 712	582 051	-142 825	439 226
Avsättning för skaderegleringskostnader	27 505	0	27 505	28 294	0	28 294
Diskonteringsdifferens	-38 249	8 731	-29 518	-66 422	21 617	-44 805
Utgående balans totalt	1 029 385	-177 288	852 097	1 030 047	-211 061	818 986

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,60 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 1,00 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

NOT 28 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Förmånsbestämda planer

I enlighet med UFR 6 redovisar bolaget förmånsbestämda planer som avgiftsbestämda. Beskrivning av bolagets förmånsbestämda planer återfinns i not 1.

Avgiftsbestämda planer

Bolaget har avgiftsbestämda pensionsplaner för arbetare som helt bekostas av företaget. Betalningar till dessa planer sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	2016	2015
Antastbar pensionsskuld	6 156	1 979
Avsatt till löneskatt antastbar pensionsskuld	1 493	480
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	7 649	2 459

NOT 29 Återstående löptid finansiella skulder

Koncernen

	På anfordran	< 1mån	1-3 månader	3-12 månader	1-5år	> 5år
Skulder till kreditinstitut	0	0	106	318	1 696	14 134
Övriga skulder	0	0	22 563	90	0	0
Summa	0	0	22 669	408	1 696	14 134

Moderbolaget

	På anfordran	< 1mån	1-3 månader	3-12 månader	1-5år	> 5år
Skulder till kreditinstitut	0	0	0	0	0	0
Övriga skulder	0	0	21 189	90	0	0
Summa	0	0	21 189	90	0	0

NOT 30 Övriga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Leverantörsskulder	10 765	10 495	10 595	10 301
Övriga skulder	11 888	13 022	10 684	12 417
Summa övriga skulder	22 653	23 517	21 279	22 718

NOT 31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Upplupna löner och sociala avgifter	6 862	6 661	6 862	6 661
Förutbetalda hyresintäkter	2 158	1 366	2 058	1 355
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 675	3 676	4 521	3 515
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13 695	11 703	13 441	11 531

NOT 32 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Fastighetsinteckningar	21 200	21 200	0	0
För försäkringstekniska avsättningar f.e.r registerförda tillgångar	1 193 708	1 093 281	1 193 708	1 093 281
Summa ställda säkerheter	1 214 908	1 114 481	1 193 708	1 093 281

Säkerheter i fastighetsinteckningar har lämnats på grund av dotterbolaget Doktors Backe AB:s lån för finansiering av dess fastighetsinnehav.

I enlighet med 6 kap. 30-31§§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid en eventuell insolvens.

NOT 33 Eventualförpliktelser/ansvarsförbindelser

	2016	2015
Länsförsäkringar Bank	30 576	29 313
Summa eventualförpliktelser	30 576	29 313

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank (Banken) regleras hur stor provisionersättning Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionersättningen skall avräknas visst vid var tid av Banken bestämt belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som vid var tid Banken bedömer kommer belasta Banken avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkning kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionersättning.

För bolagets åtaganden gentemot Trafikförsäkringsföreningen hänvisas till not 2.

NOT 34 Närstående

Som närstående personer till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad koncernen räknas dotterbolag enligt not 16, bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående.

Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt nära familjemedlemmar till dessa personer. Ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare framgår av not 35. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

Bedömningen om en närståenderelation föreligger eller inte har grundats på förhållandets ekonomiska innebörd och inte enbart på ägandet.

Närstående är som beskrivits ovan LFAB - koncernen. LFAB har fått i uppdrag av Länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där stor-skalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandha sådan service till Länsförsäkringsbolagen, som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas inom Länsförsäkringsgruppen.

På balansdagen har moderbolaget fordringar och skulder enligt nedanstående tabell.

	Doktors Backe AB	Kristianstad Granaten AB	Tivoliparken AB	Summa
Skulder	3	0	0	3
Fordringar	0	20 991	96	21 087

NOT 35 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2016	varav män	2015	varav män
Moderbolaget	100	45%	102	46%
Totalt	100		102	

Dotterbolagen har inte haft några anställda under 2016. Samtliga anställda är tjänstemän.

Könsfördelning i företagsledningen

Moderbolaget

	2016 Andel kvinnor	2015 Andel kvinnor
Styrelsen	42%	42%
Övriga ledande befattningshavare	57%	57%

Kostnader för ersättningar till anställda

	2016	2015
Löner och ersättningar	53 874	51 628
Pensionskostnader, avgiftsbaserade planer	11 435	11 223
Sociala avgifter	24 798	18 320
Summa kostnader	90 107	81 171

Av moderbolagets pensionskostnader avser 693 (675 kkr) gruppen styrelse och verkställande direktören.

Löner och ersättningar till fritidsombud

	2016	2015
Löner och ersättningar	368	466
Sociala avgifter	81	88
varav pensionsavgifter	0	0
Summa	449	554

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter med flera och övriga anställda

	2016		2015	
	Styrelse o Vd	Övriga anställda	Styrelse o Vd	Övriga anställda
	3 756	50 118	3 659	47 969
Totalt moderbolaget	3 756	50 118	3 659	47 969

Bolaget har ingen utlåning till någon styrelseledamot eller verkställande direktören.

Ersättningar till ledande befattningshavare under året

2016	Grundlön, styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions kostnad	Summa
Styrelsens ordförande	447	0	0	447
Styrelsens vice ordförande	228	0	0	228
Övriga styrelseledamöter	977	0	0	977
Verkställande direktören	2 104	60	693	2 857
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	5 808	120	2 500	8 428
Summa	9 564	180	3 193	12 937

2015	Grundlön, styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions kostnad	Summa
Styrelsens ordförande	441	0	0	441
Styrelsens vice ordförande	215	0	0	215
Övriga styrelseledamöter	951	0	0	951
Verkställande direktören	2 052	61	675	2 788
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	5 454	140	2 416	8 010
Summa	9 113	201	3 091	12 405

Styrelsearvode utgår inte till personalrepresentanter.

Enligt Bolagets ersättningspolicy regleras ersättning till anställda i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138 EG.

Ersättningsprinciper

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Samtliga anställda i bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar sätts individuellt på en nivå som motiverar personalen med en tydlig koppling till respektive individs arbete och prestation.

Målrelaterad ersättning

Målrelaterad ersättning är ett komplement till den fasta ersättningen. Den målrelaterade ersättningen ska uppmuntra och belöna goda prestationer som långsiktigt leder till att bolaget utvecklas positivt.

Ersättningen är maximerad till 20 kkr per person och grundar sig till 50 procent på graden av uppfyllelse av för bolaget strategiskt viktiga mål och till 50 procent på resultatet. Målrelaterad ersättning har under 2016 utgått med maximalt 19 kkr per person.

Målrelaterad ersättning lämnas inte till personer som kan påverka bolagets risknivå. Till denna grupp räknas företagsledning, försäljningschefer, CFO samt centrala funktioner såsom compliance, riskkontroll, aktuarie och internrevision.

Enligt Finansinspektionens föreskrifter ska bolaget göra en riskanalys av den utbetalda målrelaterade ersättningen. Riskanalysen görs för att undvika att den totala rörliga ersättningen begränsar företagets förmåga att stärka sin kapitalbas och att de totala ersättningarna för en period inte äventyrar bolagets förmåga att sammantaget redovisa positivt resultat över en konjunkturcykel eller uppmuntrar till ett överdrivet risktagande. Eftersom den målrelaterade ersättningen inklusive sociala avgifter endast uppgår till cirka 25 kkr per person, anser vi att det inte finns någon risk i utbetalningen.

För verkställande direktören finns inga separata bonusavtal.

Provisionsbaserad ersättning

För säljande personal kan provisionsbaserad ersättning utgå. Provisionsbaserad ersättning regleras i lokalt kollektivavtal.

Pensioner

Bolaget har förmånsbestämd och premiebestämd pensionsplan i enlighet med bestämmelserna i kollektivavtal. Bolagets förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar i FPK och Länsförsäkringar Liv.

Verkställande direktören äger rätt och skyldighet att avgå med pension från och med månaden då denne fyller 62 år. Bolaget tecknar för verkställande direktörens räkning pensions- och kapitalförsäkringar till en premie motsvarande 35 % av den pensionsgrundande lönen.

För övriga befattningshavare i bolagets ledning gäller för försäkringsbranschen normala pensionsvillkor samt att bolaget bekostar en företagsägd pensionsförsäkring på ett prisbasbelopp per år.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida är verkställande direktören berättigad till ett avgångsvederlag på 12 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas mot andra inkomster under den tolv månadersperiod som följer direkt på anställningens avslutande.

För övriga befattningshavare i bolagets ledning gäller en ömsesidig uppsägningstid på tre månader. Vid uppsägning från bolagets sida utgår ett avgångsvederlag på 12 månadslöner.

Beslut om ersättningar

Utöver lön har inga andra ersättningar utgått till personer i ledande ställning under åren 2016 och 2015. De sammanlagda ersättningarna ingår i "ersättningar till ledande befattningshavare".

Arvoden till styrelsens ledamöter beslutas av bolagsstämman.

Ersättning till bolagets verkställande direktör bereds av styrelsens ordförande och vice ordförande och beslutas av styrelsen gemensamt.

Ersättning till ledande befattningshavare fastställs av verkställande direktören.

Ersättningspolicyn i sin helhet finns att läsa på lansforsakringar.se

NOT 36 Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer

	2016	2015
KPMG		
Revisionsuppdrag*	348	485
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	62	0
Skatterådgivning	10	10
Andra uppdrag	0	10
LFAB Internrevision		
Revisionsuppdrag	240	201
Revisionspoolen		
Revisionsuppdrag*	0	12
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	0	0
Andra uppdrag	0	0
Summa arvoden till revisorer	660	718

*Varav dotterbolag 16 (49) kkr.

*I arvodena ingår mervärdesskatt på 25%.

NOT 37 Intäkter och kostnader per försäkringsklass

	Totalt	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon kasko	Motorfordon Trafik	Brand- och ann. egen-domsskada	Allmän ansvarighet	Rätts-skydd	Summa direkt förs.	Mottagen återförs.
Premieinkomst, brutto	522 431	30 947	130 266	88 053	219 253	6 775	12 028	487 322	35 109
Premieintäkt, brutto	509 895	29 905	126 441	85 669	214 074	6 632	11 747	474 468	35 427
Försäkringsersättningar, brutto	-366 398	-34 821	-107 732	-32 626	-137 235	-3 066	-6 961	-322 441	-43 957
Driftskostnader, brutto	-80 920	-5 635	-13 785	-11 366	-45 745	-1 511	-2 529	-80 571	-349
Resultat av avgiven återförsäkring	-28 106	-11 053	428	2 521	-18 242	-774	-986	-28 106	0
Skadeprocent brutto	71,9%	116,4%	85,2%	38,1%	64,1%	46,2%	59,3%	68,0%	124,1%

NOT 38 Väsentliga händelser efter verksamhetsårets utgång

I april månad kommer Niklas Larsson efterträda Henrietta Hansson som vd för Länsförsäkringar Göinge Kristianstad. För att uppnå maximal utdelning i återbäringsprojektet Trygga Tillsammans kommer två kundträffar "sista chansen" att hållas i februari månad. Därefter anses återbäringsprojektet avslutat. Övertagande av OSV-affären (olycksfall vuxen) från Länsförsäkringar AB pågår under 2016-2017. All förnyelse från januari 2017 sker nu i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Nästa steg är överföring av skador som är planerad till december 2017.

NOT 39 Återbäring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
IB Återbäring	64 057	64 289	64 057	64 289
Under perioden reglerad återbäring	-44 738	-232	-44 738	-232
Återföring av tidigare beslutad återbäring	-9 000	0	-9 000	0
Summa avsatt för återbäring	10 319	64 057	10 319	64 057

NOT 40 Övriga tekniska kostnader och intäkter

Trafikförsäkringsförening (TFF) är ett samarbetsorgan för Sveriges trafikförsäkringsbolag. Verksamheten styrs i huvudsak av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Alla försäkringsbolag som har tillstånd att bedriva Trafikskaderörelse i Sverige ska enligt trafikskadelagen var medlemmar i TFF. TFF ansvarar även för administrationen av Trafikskadenämnden (TSN) som verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringsområdet. TFF:s verksamhet finansieras i enlighet med trafikskadelagen av medlemmarna. Det underskott som uppstår, inklusive kostnaden för TSN, fördelas på medlemmarna utifrån marknadsandelar inom området trafikförsäkring.

Bolaget har ändrat hantering av TFF under 2015

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Trafikförsäkringsföreningen (TFF) årskostnad prognos	-2 949	-1 238	-2 949	-1 238
Avräkning av tidigare årskostnader TFF	-189	207	-189	207
TFF via LFAB	-827		-827	
Summa övriga tekniska kostnader/intäkter	-3 965	-1 031	-3 965	-1 031

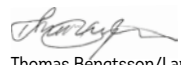
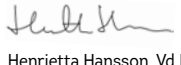
NOT 41 Förslag till behandling av vinst

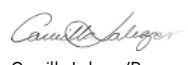
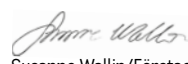
Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 137 022 678, jämte balanserad vinst, kronor 791 618 377, totalt kronor 928 641 055 överföres i ny räkning. Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs

UNDERTECKNAT STYRELSEN

1.
Maritha Forsberg/Tidigare enhetschef bibliotek Osby kommun
2016-2019
2.
Gunnel Smedstad, Vice ordförande/Civilingenjör, Tjörnarp
2016-2019
3.
Thomas Bengtsson/Lantmästare, Broby
2014-2017
4.
Henrietta Hansson, Vd Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad
2015-2018

5.
Camilla Lahger/Personalrepresentant
2016-2017
6.
Susanne Wallin/Företagare, Kristianstad
2014-2017
7.
Thorsten Rosengren/Direktör, Vinslöv
2015-2018
8.
Kenneth Strömbeck/ jur. kand
2016-2019

9. Mats Stuesson/Företagare, Hörja
2014-2017

10. Göran Trobro, Ordförande/Lantmästare, Tollarp
2014-2017

11. Fredrik Björklund/Personalrepresentant
2016-2017

12. Göran Rubin/Företagare, Bromölla
2016-2019

FÖRETAGS LEDNINGEN

Från vänster stående: Ann Ohlsson/Kvalitets- och utvecklingschef, Alf Magnusson/Affärs-
områdeschef Företag Lantbruk och Renee Carlsson/Hållbarhet och Kommunikationschef.
Sittande: Agneta Wennberg/Affärsområdeschef Privat, Anders Axelsson/HR-chef, Henri-
etta Hansson/Verkställande direktör och Per Vallbo/Skadechef.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, Org nr 537000-2320

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad för år 2016.¹

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av VD-kommentar (men innefattar inte årsredovisningen och koncernredovisningen och vår revisionsberättelse avseende dessa).²

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions-sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande

1) Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 6-61 i detta dokument.

2) Den andra informationen ingår på sidorna 2-4 i detta dokument.

direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensam ansvarig för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen,

medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller

- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningssåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Växjö den 24 mars 2017
KPMG AB

Michael Johansson
Auktoriserad revisor

FÖRTECKNING ÖVER FULLMÄKTIGE

VALDISTRIKT	FULLMÄKTIGE	SUPPLEANT
VALDISTRIKT 1 <i>Mandatperiod</i> <i>2015-2017</i> Brönnestad, Finja, Häglinge, Hörja, Matteröd, Norra Mellby, Röke, Västra Torup	Per Gunnarsson Karl-Axel Axelsson Bo Johansson Elise Johansson Evert Johansson Sven Lind Leif Lindahl Bengt Nilsson Annika Sankilampi	Magnus Almström Bengt Johansson Eva Turesson Pierre Wendel Gert Lindkvist
VALDISTRIKT 2 <i>Mandatperiod</i> <i>2016-2018</i> Araslöv, Vinslöv	Monica Granqvist Pernilla Mårtensson Magnus Pahlmark	Bertil Nilsson Henrik Lundstedt Ingrid Sjöstedt
VALDISTRIKT 3 <i>Mandatperiod</i> <i>2017-2019</i> Hässleholm Stoby, Vankiva	Anders Nilsson Jan-Ölle Jönsson Anders Karlsson Anders Nilsson	Lars Johansson Anders Johansson Anna Johansson
VALDISTRIKT 4 <i>Mandatperiod</i> <i>2016-2018</i> Farstorp, Hästveda, Norra Åkarp, Verum, Vittsjö	Henrik Kristiansson Sigvard Gustavsson Rose-Marie Nilsson Anders Månsson Thomas Sjögren	Carl Persson Miriam Karlsson Krister Johnsson Kristine Karlström
VALDISTRIKT 5 <i>Mandatperiod</i> <i>2017-2019</i> Osby, Örkened	Thomas Poppe Billy Lindholm	Claes Jansson
VALDISTRIKT 6 <i>Mandatperiod</i> <i>2015-2017</i> Broby, Glimåkra, Emmislöv, Hjärsås, Knislinge-Gryt	Lars Gustavsson Roland Johnsson Inge Lennartsson Bo Svenle	Sven Nilsson Tommy Axelsson Bo Pehrsson Stig Lundström Lars Svenle
VALDISTRIKT 7 <i>Mandatperiod</i> <i>2016-2018</i> Bromölla, Näsum Oppmanna-Vånga	Mats-Inge Thuresson Tor Jönsson Anna Holmer Per Eriksson Karin Widerberg Charlotte Åkesson	Mats Hansson Fredrik Hagman Dennis Andersson Magnus Svensson

VALDISTRIKT	FULLMÄKTIGE	SUPPLEANT
VALDISTRIKT 8 <i>Mandatperiod</i> <i>2017-2019</i> Kristianstad, Nosaby, Vä	Martin Nilsson Hans Wessberg Jan Svensson Bertil Nilsson Lennart Olsson Kenneth Johnsson	Roger Nilsson Roland Lindekrantz
VALDISTRIKT 9 <i>Mandatperiod</i> <i>2015-2017</i> Tollarp, Träne	Lars Nilsson Tore Jönsson Sven Nilsson Henry Svensson	Fredrik Kullberg Siv Nackmar
VALDISTRIKT 10 <i>Mandatperiod</i> <i>2017-2019</i> Fjälkinge, Åhus	Margareta Albrektsson Gunnar Eriksson Stefan Evebring Håkan Pettersson	Magnus Ericsson Magnus Andersson Ingrid Knutsson
VALDISTRIKT 11 <i>Mandatperiod</i> <i>2015-2017</i> Degeberga, Everöd	Monica Frangeur Eva Johansson Per Börjesson Jonas Ohlsson	Salvatore Giuffrida Sven-Gunnar Davidsson
VALDISTRIKT 12 <i>Mandatperiod</i> <i>2016-2018</i> Brösarp, Kivik	Marie Andersson Thord Andersson Susanne Johansson Sven-Ölle Svensson	Harald Olsson Anders Thuresson Benny Grönberg

VALBEREDNING Mandatperiod

Lantmästare Bertil Nilsson, Gärds Köpinge	<i>2016-2019</i>
Inköpare Tommy Hedman, Hässleholm	<i>2015-2018</i>
Advokat Ingmar Kristiansson, Tormestorp	<i>2014-2017</i>
Agronom Börje Emilsson, Kristianstad	<i>2014-2017</i>
Företagare Sven-Ölle Svensson, Ravlunda	<i>2015-2018</i>
Lantbrukare Torsten Nilsson, Vinslöv	<i>2016-2019</i>

REVISORER

Ordinarie: Michael Johansson, Växjö, Auktoriserad revisor
Suppleant: Kennerth Werner, Färjestaden, Auktoriserad revisor

ORD & UTTRYCK

Avsättning för ej intjänade premier

I bokslutet gjorda avsättningar för inbetalda premier som avser kommande verksamhetsår.

Avsättning för oreglerade skador

I bokslutet gjorda avsättningar för beräknade ännu ej betalda försäkringsersättningar.

Avvecklingsresultat

Vinst eller förlust vid bokslutstillfället som uppkommer på den ersättningsreserv som har avsatts i närmast föregående bokslut. Beror på att vissa i reserven ingående skador under året har slutreglerats med annat belopp än det reservsatta.

Direktavkastningsprocent

Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och överskott på egna fastigheter i procent av tillgångarnas marknadsvärden.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid indirekt försäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Diskontera

Nuvärdesberäkna, det vill säga, räkna om till dagsaktuellt värde med hänsyn tagen till förväntningar om framtiden.

Driftskostnadsprocent f.e.r.

Driftskostnader för egen räkning i förhållande till premieintäkten för egen räkning.

För egen räkning (f.e.r.)

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, ackumuleras hos bolaget kapital, som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital överförs i resultatredovisningen från finansrörelsen till försäkringsverksamheten.

Kapitalbas

Med kapitalbas menas det tillgängliga kapitalet. Ett försäkringsbolags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital.

Koncession

Tillstånd från Finansinspektionen att driva försäkringsbolag.

Konsolideringsgrad

Relation mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning uttryckt i procent.

Konsolideringskapital

En sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver samt latent skatteskuld.

Kvardröjande risker

Tillägg till avsättning för ej intjänade premier som görs om denna avsättning i en eller flera objektgrupper bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för gällande försäkringar fram till närmaste förfallodag.

Laganpassad IFRS

Användande av internationella redovisningsregler i den utsträckning de inte kolliderar med svenska lagar.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring avses försäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Placeringstillgång

Tillgång som har karaktär av kapitalplacering. Hit räknas i försäkringsbolag fastigheter och värdehandlingar som inte är avsedda att stadigvarande brukas eller innehas i rörelsen.

Premieinkomst

Premieinkomsten är den totala bruttopremien avseende direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller som kan tillgodoföras bolaget med anledning av försäkringsavtal vars försäkringsperiod påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Premieintäkt

Premieintäkten består av avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus betalda premier minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut med hänsyn tagen till kvardröjande risker.

Skadebehandlingsreserv

De skador som ingår i avsättning för oreglerade skador kommer att medföra vissa driftskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skadebehandlingsreserv.

Skadelivränta

Ersättning för inkomstförlust som betalas ut månatligen av försäkringsbolaget, bl.a. vid trafikskador.

Skadeprocent

Förhållandet mellan skadekostnad och premieintäkt, uttryckt i procent.

Soliditet, justerad

Beskattat eget kapital inklusive övervärden i tillgångar plus obeskattade reserver efter avdrag för latent skatt, i förhållande till balansomslutningen.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett försäkringsbolag behöver. Beräkningen görs utifrån bolagets premieinkomster samt dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte styrs av bolagets affärsvolym, utan av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Säkerhetsreserv

Frivillig reserv som utgör en kollektiv förstärkning av avsättningar för ej intjänade premier och för oreglerade skador.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året i procent av tillgångarnas genomsnittsvärde värderade till marknadsvärden.

Uppskjuten skatt

Beräknad skatt på det orealiserade resultatet vad avser placeringstillgångar och obeskattade reserver.

Utgjänningsfond

Belopp motsvarande redovisad vinst i försäkringsrörelsen kunde till och med 1990, utan att beskattas, överföras till en särskild utjämningsfond. Fonden får tas i anspråk endast för att täcka förlust i försäkringsrörelsen.

Återförsäkring

I de fall ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela det ansvar ett försäkringsåtagande innebär, återförsäkrar bolaget dessa åtaganden hos andra försäkringsgivare. I resultatanalysen kan resultatet avläsas av såväl den avgivna som den mottagna återförsäkringen.

Ömsesidigt ägda försäkringsbolag

Försäkringsbolag som helt och hållet ägs av de kunder som har försäkringar i bolaget. Eventuell vinst går tillbaka till kunderna i form av återbäring, lägre premie eller ökad service.

Kristianstad Tivoligatan 6, Box 133, 291 22 Kristianstad, 044-19 62 00 | Hässleholm Andra Avenyen 14, Box 54, 281 21 Hässleholm, 0451-489 00
Bromölla Storgatan 42, 295 31 Bromölla, 0456-64 74 00 | E-post info.goinge-kristianstad@lansforsakringar.se

lansforsakringar.se

Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad
Bank & Försäkring

